

Lastekaitse Liit
Estonian Union for Child Welfare

Konsolideeritud majandusaasta aruanne 2023

Aruandeaasta algus: 01.01.2023

Aruandeaasta lõpp: 31.12.2023

Nimi: MTÜ Lastekaitse Liit

Registrikood: 80013442

Address: Endla 6-18, Tallinn 10142

Telefon: +372 631 1128

E-post: liit@lastekaitseliit.ee

Veeb: www.lastekaitseliit.ee

Audiitorkontroll: Rödl & Partner Audit OÜ

SAATEKS

2023. aasta oli MTÜ Lastekaitse Liidu 35. tegevusaasta, mida tähistasime pidulikult aastakonverentsiga „Räägi minuga“ ja sellele järgnenud piduliku koosviibimisega. 35. tegevusaasta puhul andis Lastekaitse Liidu vanematekogu pikaajalise panuse eest Eesti laste heaolusse aumärgid Lastekaitse Liidu töötajale Malle Hallimäe'le, kellel täitus liidus 26 tööaastat, MTÜ Sillamäe Lastekaitse Ühingu asutajale ja eestvedajale Irina Goilkova'le ning MTÜ Audru Lastekaitse Ühingu asutajale ja eestvedajale Peep Tarre'le.

2023. aastal koostati Lastekaitse Liidu eestvedamisel ÜRO lapse õiguste konventsiooni täiendav aruanne, milles Eesti valitsusvälised organisatsioonid andsid oma täiendused ja ettepanekud riiklikule raportile. Koostöös Õiguskantsleri Kantseleiga valmis esmakordselt ÜRO lapse õiguste konventsioonile ka laste raport, mille sisu loojad olid Lastekaitse Liidu lapse õiguste saadikud.

Ühistöös oma koostööpartneritega on Lastekaitse Liit 35 aasta jooksul ellu kutsunud ja läbi viinud palju olulisi tegevusi. Teiste hulgas ÜRO lapse õiguste konventsiooni ratifitseerimine, lasteombudsmani institutsiooni loomine, tunnustusüritus „Lastega ja lastele“, projekt „Targalt internetis“, programm „Kiusamisest vabaks!“, koolitusseminarid ja lastekaitsetöötajate suvekool „Samal poolel – lapse poolel“, traditsioonilised aastakonverentsid, tasuta õigusabi peredele, lastekaitsepäeva lisamine riiklike tähtpäevade ja lipupäevade loetellu, lapse õiguste saadikute võrgustiku loomine.

2023. aasta kulges vastavalt liidu tegevuskavale plaanipäraselt. Olles riigi strateegiline partner, erinevate teemadega Euroopa Komisjoni ja teiste rahastajate lepinguline partner, viisime edukalt ellu programmide „Kiusamisest vabaks!“ ja „Targalt internetis“ tegevusi, tegelesime huvikaitsega, osalesime seadusloome protsessides, toetasime läbi seminaride ja suvekooli lastekaitsetöötajate arendamist, vahendasime tasuta juriidilist nõustamist peredele, kaasasime liidu tegevustesse läbi lapse õiguste saadikute ka lapsed ja noored.

2023. aastal valmis kogu organisatsiooni (MTÜ Lastekaitse liidu vanematekogu, lapse õiguste saadikud, liikmed, toetajaliikmed, Lastekaitse Liidu Lastelaagrite OÜ esindajad) ja välisekspertide koostöös MTÜ Lastekaitse Liidu arengustrateegia aastateks 2023-2025 ja selle tegevuskavad aastateks 2023-2024.

Lastekaitse Liidu Lastelaagrite OÜ poolt läbi viidud laagrisuvi Remniku ja Pivarootsi laagribaasides oli edukas.

2023. aasta konsolideeritud majandusaasta aruandes on esitatud Lastekaitse Liidu ja tema tütarettevõtte Lastekaitse Liidu Lastelaagrite OÜ tegevus- ja finantsaruanne. Aruandes anname ülevaate läbi viidud tegevustest nii rahvusvahelisel kui riigisisel tasandil. Samuti kirjeldame Lastekaitse Liidu vanematekogu ja lapse õiguste saadikute tegevusi ning liikmeskonnale suunatud ettevõtmisi. Finantsaruanne esitab ülevaate mõlema organisatsiooni majandustegevusest ja toob ära konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koos kõigi vajalike lisadega.

2023. aasta konsolideeritud majandusaasta aruande tegevusaruannet puudutava osa koostamisse andsid oma sisendi kõik Lastekaitse Liidu büroo töötajad, finantsaruande koostas liidu pearaamatupidaja Aire Rosenfeldt ning Lastekaitse Liidu Lastelaagrite OÜ-d puudutava osa osaühingu juhatuse liige Alar Tamm.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kohta koostas ülevaatus käigus kokkuvõtte sõltumatu vandeaudiitor Maret Niitla Rödl & Partner Audit OÜ-st.

Suurem osa 2023. aasta tegevustest viidi tavapäraselt ellu riigieelarveliste vahendite toel, sh Sotsiaalministeeriumiga aastateks 2023-2024 sõlmitud strateegilise partnerluse lepingu ning Haridus- ja Teadusministeeriumiga aastateks 2022-2024 strateegiliseks partneriks määramise otsuse alusel sõlmitud riigieelarvelise toetuse kasutamise lepingu kaudu. Euroopa Komisjoni ja riigieelarvelise eraldise rahalisel toel viidi ellu projekti „Targalt internetis“ tegevused. Lisaks nimetatutele toetasid Lastekaitse Liidu

tegevusi ka teised rahastajad. Suur tänu selle eest Sotsiaalministeeriumile, Haridus- ja Teadusministeeriumile, Sotsiaalkindlustusametile ja Euroopa Komisjonile.

Jätkuvalt toetas Lastekaitse Liitu rahaliselt ka Eesti Advokatuur ja advokaadid, kes nõustasid lastega peresid perekonnaõiguslikes küsimustes ning edastasid lastega töötavatele spetsialistidele õiguslaseid teadmisi koolitusseminaridel „Samal poolel – lapse poolel“.

Suur tänu kõigile neile, kes samuti toetasid Lastekaitse Liidu tegevusi ja programme: Telia Eesti AS, ACE Logistics Estonia AS, Tallinna Sotsiaal- ja Tervishoiuamet, Tallinna Haridusamet, Poliitikauuringute Keskus Praxis SA, Burgose Ülikool, Eurochild AISBL, EUN Partnership ja mitmed head annetajad, kes toetasid rahaliselt või esemeliselt.

Lugupidamisega

Varje Ojala

MTÜ Lastekaitse Liidu juhatuse liige

SISUKORD

Tegevusaruanne	8
Aasta tegijad	8
Projektikonkurss „Kasvame koos“ 2023	8
Tunnustusauhind „Lastega ja lastele“ 2023	8
Hea lasteraamat 2022 ja hea noorteraamat 2022	8
Lastekaitse Liidu 2023. aasta tegevused	10
Projekt „Targalt internetis“	10
Projekti „Targalt internetis“ tegevused 2023. aastal	10
Turvalise interneti päeva tähistamise kampaania	11
Vihjeliin.....	12
Projekt „Hea nõu lastega peredele“	12
Lastega töötavate spetsialistide pädevuse tõstmine	13
Koolitusseminarid „Samal poolel – lapse poolel“	13
Lastekaitsetöötajate suvekool	14
Kohaliku tasandi multidistsiplinaarse võrgustiku koolitused „Koostöös lapse heaks“	14
Programm „Kiusamisest vabaks!“	15
„Kiusamisest vabaks!“ tegevused 2023. aastal	15
Koolirahu	16
Projekt GaminGEE	16
Ajakiri Märka Last.....	16
Seadusloomes osalemine	17
Teema-aasta ja lapse õiguste kuu.....	18
Meediakampaania „Räägi minuga“	18
Konverents „Räägi minuga“	20
Loovkonkurss.....	21
Just Filmi lapse õiguste programm.....	21
Rahvusvaheline koostöö	21
Lastekaitse Liidu Fond	22
LÕK raport.....	22
LÕK laste raport	22
Lastekaitse Liidu Lastelaagrite OÜ tegevused 2023	23

Tegevusaruanne.....	23
Sissejuhatus.....	23
Valdkond	23
Ülevaade teenustest.....	23
Töö ja personal	25
Lastekaitse Liit organisatsioonina	26
Põhikirjalised tegevused.....	26
Lastekaitse Liidu liikmed	26
Üldkogu.....	27
Vanematekogu	27
Lapse õiguste saadikud.....	27
Büroo	29
Lastekaitse Liidu rahaasjad 2023	30
Rahastusallikad 2023	30
Raha kasutamine aastal 2023.....	30
Finantsaruanne	33
Lastekaitse Liidu raamatupidamise aastaaruanne 2023.....	33
Konsolideeritud bilanss	33
Konsolideeritud tulemiaruanne.....	34
Konsolideeritud rahavoogude aruanne (otsemeetod).....	35
Konsolideeritud netovara muutuste aruanne	36
Konsolideeritud finantsaruannete lisad	37
Lisa 1 Arvestuspõhimõtted	37
Lisa 2 Raha	38
Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed.....	38
Lisa 4 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad.....	39
Lisa 5 Varud	39
Lisa 6 Materiaalne põhivara	39
Lisa 7 Kasutusrent	40
Lisa 8 Võlad ja ettemaksed	40
Lisa 9 Tulevaste perioodide tulu sihtfinantseerimisest	40
Lisa 10 Annetused ja toetused.....	41
Lisa 11 Tulu ettevõtlusest	42
Lisa 12 Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	43
Lisa 13 Mitmesugused tegevuskulud.....	43

Lisa 14 Kaubad, toore, materjal ja teenused.....	43
Lisa 15 Tööjõukulud.....	43
Lisa 16 Seotud osapooled.....	43
Lisa 17 Liikmete arv.....	44
Lisa 18 Sündmused pärast aruande kuupäeva	44
Lisainformatsioon Lastekaitse Liidu kohta	45
Lisa 19 Bilanss (konsolideerimata)	45
Lisa 20 Tulemiaruanne (konsolideerimata)	46
Lisa 21 Rahavoogude aruanne (otsemeetod) (konsolideerimata).....	47
Lisa 22 Netovara muutuste aruanne (konsolideerimata)	48
Lastekaitse Liidu aruandeaasta müügitulu jaotus vastavalt Eesti majanduse tegevusalade klassifikaatorile (EMTAK)	49
Sõltumatu vandeaudiitori aruanne	

Lastekaitse Liit
Estonian Union for Child Welfare

Tegevusaruanne

TEGEVUSARUANNE

AASTA TEGIJAD

Projektikonkurss „Kasvame koos“ 2023

Projektikonkurss „Kasvame koos“ on suunatud Lastekaitse Liidu liikmeskonnale, et toetada lapsi ja noori kaasavaid uuenduslikke ideid ja algatusi. Projektikonkursile olid oodatud projektid, mille sisuks on praktilised ühised ettevõtmised või tegevused, mis toetavad laste ja perede vaimset tervist, kaasates tegevuste planeerimisse ja elluviimisesse noori.

Projektikonkursi „Kasvame koos“ raames toetas Lastekaitse Liit järgmisi ühinguid 300 euro suuruse toetusega projekti kohta: Hiiumaa Lastekaitse Ühing, Pärnumaa Lastekaitse Ühing, Harku Valla Lastekaitse Ühing, Tapa Lastekaitse Ühing, Türi Lastekaitse Ühing ja Audru Lastekaitse Ühing.

Tunnustusauhind „Lastega ja lastele“ 2023

Tunnustusauhinnaga „Lastega ja lastele“ tänatakse ning tunnustatakse inimesi ja organisatsioone, kelle uued algatused või pikemaajaline tegevus on mõjunud positiivselt laste- ja perepoliitika valdkonnas. Auhinda annavad välja MTÜ Eesti Asenduskodu Töötajate Liit, MTÜ Lastekaitse Liit, MTÜ Eesti Lasterikaste Perede Liit, MTÜ Oma Pere, MTÜ SEB Heategevusfond, Sotsiaalkindlustusamet, Vabariigi Presidendi Kantselei ja Õiguskantsleri Kantselei. (Vaata lähemalt: tunnustusauhind [lastega ja lastele.](#))

Auhinna "Lastega ja lastele" 2023. aasta laureaadid on:

Lapse suur tegu – Lisette Lee

Muutuste looja – Anna Frank

Elutööpreemia – Kaari Sillamaa

Laste- ja noortežürii tunnustus – Peep Tarre

Ergutusauhind – Eesti Antidoping ja Spordieetika Sihtasutus

Vaadake ERR-i saadet "[Lastega ja lastele 2023](#)".

Hea lasteraamat 2022 ja hea noorteraamat 2022

Koostöös Lastekaitse Liidu ja Eesti Lastekirjanduse Keskusega valisid lastekirjanduse eksperdid 2022. aastal ilmunud uudiskirjanduse hulgast välja hea lasteraamatu ja viiendat korda ka hea noorteraamatu.

Raamatuid hindasid lastekirjandusega igapäevaselt kokku puutuvad inimesed Eesti Lastekirjanduse Keskusest, Eesti Lugemisühingust, Eesti Noortekirjanduse Ühingust ja Eesti Raamatukoguhoidjate Ühendusest. Valik tehti nii eestikeelse laste- ja noortekirjanduse kui ka tõlkekirjanduse hulgast.

Hea lasteraamatu valimist toetas ka Rahva Raamat, kes trükkis ürituse plakatid ning kleepis igale valituks osutunud heale lasteraamatule vastava kleebise.

Hea Lasteraamat 2022

Väiksematele:

- Kertu Sillaste. Pisikeses majas. Illustreerinud Kertu Sillaste. Kirjastus Päike ja Pilv
- Chris Naylor-Ballesteros. Frank ja Bert. Tõlkinud Kadri Rahusaar. Kirjastus Koolibri
- Nadine Brun-Cosme. Suur Hunt & Väike Hunt. Illustreerinud Olivier Tallec. Tõlkinud Indrek Koff. Kirjastus Draakon & Kuu
- Rocio Bonilla. Aitäh sulle: lugu naabritest. Illustreerinud Rocio Bonilla. Tõlkinud Kadri Põdra. Kirjastus Tammerraamat
- Kristi Kangilaski. Hea tunne. Kirjastus Koolibri
- Kadri Kiho. Endel ja Kati. Illustreerinud Stella Salumaa. Kirjastus Päike ja Pilv
- Deborah Hopkinson. Üksainus. Illustreerinud Chuck Groenink. Tõlkinud Jane Laumets. Kirjastus Koolibri

Suurematele:

- Juhan Voolaid. Kommikoletis. Illustreerinud Marja-Liisa Plats. Kirjastus Kuuloom
- Liis Sein. Mona isepäine isa. Illustreerinud Ulla Saar. Kirjastus Pegasus
- Torben Kuhlmann. Lindbergh: seikluslugu lendavast hiirest. Illustreerinud Torben Kuhlmann. Tõlkinud Kadi Eslon. Kirjastus Rahva Raamat
- Aidi Vallik. Tädi Klaara maja. Illustreerinud Lumimari. Kirjastus Lugu-Loo
- Sanne Rooseboom. Lahenduste ministeerium. Illustreerinud Mark Janssen. Tõlkinud Vahur Aabrams. Kirjastus Avita
- Timo Parvela. Varjud. 1. Kõlin. Illustreerinud Pasi Pitkänen. Tõlkinud Triin Aimla-Laid. Helios Kirjastus
- Kirsten Boie. Suvi Sommerbys. Illustreerinud Verena Körting. Tõlkinud Õie Ristioja. Kirjastus Vesta
- Eugene Yelchin. Geenius laua all: lapsepõlv raudse eesriide taga. Tõlkinud Eve Laur. Kirjastus Pegasus
- Annet Schaap. Milla ja mere lapsed. Tõlkinud Kairi Look. Kirjastus Eesti Raamat
- A. F. Steadman. Skandar ja üksisarvikuvaras. Tõlkinud Kristina Uluots. Kirjastus Varrak

Hea Noorteraamat 2022

Noorematele:

- Jurga Vilé. Siberi haiku. Illustreerinud Lina Itagaki. Tõlkinud Tiina Kattel. Kirjastus Draakon & Kuu
- Mann Loper. Inglise linn. Illustreerinud Liisa Berezkin. Kirjastus Lummur
- Nikola Huppertz. Kaunis nagu kaheksa. Illustreerinud Barbara Jung. Tõlkinud Mari Klein. Kirjastus Vesta

Vanematele:

- Evelin Alliksaar, Silja Kerge. Rääkimine hõbe, vaikimine kuld. Kirjastus Tänapäev – *LASTEKAITSE LIIDU NOORTEKOGU LEMMIK*
- Janne Teller. Mitte midagi. Tõlkija Eva Velsker. Kirjastus Eesti Raamat
- Kim Liggett. Lunastuseaasta. Tõlkija Kristina Uluots. Rahva Raamatu Kirjastus
- Salla Simukka. Vangistatud. Tõlkinud Kadri Jaanits. Kirjastus Pegasus
- Ane Barmen. Unenäod ei tähenda midagi. Tõlkinud Riina Hanso. Kirjastus Eesti Raamat
- Adam Silvera. Lõpus surevad mõlemad. Tõlkinud Bibi Raid. Kirjastus Rahva Raamat
- Yoru Sumino. Tahaksin süüa su pankreast. Tõlkinud Piret Orav. Kirjastus Hea Lugu
- Karen M. McManus. Nõod. Tõlkinud Hels Kure. Kirjastus Eesti Raamat

LASTEKAITSE LIIDU 2023. AASTA TEGEVUSED

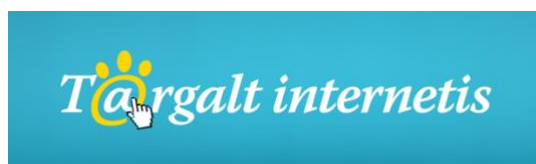
EESMÄRGID

- Suurendada ühiskonnas sihtrühmade informeeritust ja teadlikkust lapse õiguste sisust ning nende tagamise tähtsusest ajakohase teabe, koolitus-, teavitus- ja arendustegevuse kaudu.
- Tõhustada koostööd lapse õiguste jälgimiseks ja hindamiseks erinevate koostööpartnerite ning sihtrühmade vahel siseriiklikul ning rahvusvahelisel tasandil.
- Tõsta lastega töötavate spetsialistide kompetentsi tegutsemisel laste huvides.
- Luua lastele osalemisvõimalused ühiskonnaelus ja kaasata neid arvamuste avaldamisele, seisukohtade kujundamisele läbi õppe ning praktiliste tegevuste heaolu, õigusi ja arenguvõimalusi puudutavates küsimustes.
- Tagada lapse õiguste sisu arendus, hindamine, koordineeritud koostöö, organisatsiooni võimekus.

Järgnevalt on kokkuvõtlikult esitatud olulisemad Lastekaitse Liidu poolt 2023. aastal ellu viidud tegevused.

Projekt „Targalt internetis“

Projekti „Targalt internetis“ eesmärk on kaasa aidata laste ja lapsevanemate targemale internetikasutusele ning laste seksuaalset väärkohtlemist esitava sisuga materjalide leviku tõkestamisele internetis. 2023. aastal viisid projekti koostöös ellu Lastekaitse Liit, Haridus- ja Noorteamet, Tallinna Tehnikaülikool ja Sotsiaalkindlustusamet. Projekti tegevust koordineerib Lastekaitse Liit. Projekti juures tegutseb nõuandev kogu, mille liikmed esindasid 16 organisatsiooni, sh riigiasutusi, mittetulundusorganisatsioone ja eraettevõtteid. Lastekaitse Liitu rahastavad projektis Euroopa Komisjon ja Sotsiaalministeerium.

Projekti „Targalt internetis“ tegevused 2023. aastal

Projekti veebilehe www.targaltinternetis.ee kaudu saavad külastajad infot projekti tegevustest ning tutvuda ja alla laadida projekti raames loodud teabe- ja õppematerjale. Veebileht on eesti-, vene- ja ingliskeelne. 2023. aastal avaldasime projekti veebilehel 11 uut õppe- ja teavitusematerjali, 93 uudislugu ja 11 temaatilist artiklit. Veebiplatvormi külastati 282 567 korral (veebiserver Zone andmed).

Sotsiaalmeediaplatformidel Facebook ja Instagram tegime kokku 211 temaatilist postitust, mis jõudsid Facebook'is u 65000 kasutajani.

Lapsevanematele koostasime teavitusematerjali <https://www.targaltinternetis.ee/sekstimine/> ja video <https://www.youtube.com/watch?v=mOyt1D4y9vU>, mis on sekstimine, miks noored seda teevad ja millised võivad olla tagajärjed. Lisaks toimus novembris veebiseminar „Sekstimine ja ohud internetis: kuidas aru saada, mis pole ok“ <https://www.targaltinternetis.ee/uudised/2023/11/tana-on-laste-seksuaalse-vaarkohtlemise-vastane-paev-2/>. Veebinaril arutleti, miks noored sekstivad, millised on sekstimisega kaasnevad riskid, ning milliseid emotsionaalseid, sotsiaalseid ja õiguslikke tagajärgi see võib kaasa tuua. Samuti vaadeldi, milline on õiguskaitseasutuste roll veebipõhise seksuaalse väärkohtlemise vastu võitlemisel ning mida peaks lapsevanem sellest oma lapsega rääkima. Veebinar toimus koostöös Telia Eesti AS-ga ja koos järelevaatamistega on see saanud enam kui 22 300 vaatamist.

Lastele ja õpilastele koostasime kaks digitaalset teavitusematerjali:

- Soovitused õpilastele: tehisintellekti kasutamine õppetöös <https://noor.targaltinternetis.ee/kasulik-info/>
- Targalt internetis adventikalender 7-12-aastastele lastele. Kalender sisaldab 24 temaatilist materjali koos nuputamisülesannetega <https://www.targaltinternetis.ee/targalt-internetis-adventikalender-2023/> (vaadatud u 40000 korda). Peale adventiaega kohandati kalendri ülesandeid ning need on sihtrühmale jätkuvalt kättesaadavad Targalt internetis digikalendrina <https://www.targaltinternetis.ee/robot-otto-targalt-internetis/>.

Aasta jooksul toimus 23 Targalt internetis külalistundi/töötuba 20 lasteaia koolieelikule (6-7-aastased) ja 9 töötuba õpilastele digitehnoloogiaste turvalisest ja vastutustundlikust kasutamisest. Töötubade käigus osalesid lapsed ja õpilased temaatilistes aruteludes ja mängulistes tegevustes. Lisaks viisime kahel koolieelikute ohutuspäeval (Võrumaa, Tallinna Haabersti linnaosa) läbi 27 minitöötuba ja kahes suvelaagris töötavad õpilastele. Õpilastele toimunud töötoa formaati kohandasime vastavalt kokkulepitud teemale. Töötubade teemadeks olid muuhulgas küberkiusamine, privaatsusseaded, andmekaitse, turvalisus, vaimne tervis, liigkasutus ja AI tehnoloogia kasutuse plussid ja miinused. Kokku osales üritustel 767 koolieelikut ja 157 õpilast.

23.-25. aprillil korraldasime noorteseminari „Digitaalse ohutuse põgenemistuba“ Nelijärve Puhkeskuses. Osalesid 6.-10. klasside õpilased ja nende juhendajad Kuusalu Keskkoolist, Jäneda Koolist, Rocca Al Mare Koolist, Emili Koolist, Õismäe Vene Lütseumist ja Ehte Humanitaargümnaasiumist - kokku 36 osalejat. Rohkem infot on leitav veebilehelt <https://www.targaltinternetis.ee/event/targalt-internetis-noorteseminar-digitaalse-ohutuse-pogenemistuba-nelijarvel/>.

5. juunil salvestasime koostöös noorteportaaliga Teeviit Tulevikku noortele veebiseminari „Digitaalsed jõhkruksed“, mis keskendus küberkiusamise temaatikale ja sellest teavitamise olulisusele. Veebiseminar on järelvaadatav Targalt internetis veebilehel: <https://www.targaltinternetis.ee/event/jarelvaadatav-veebinar-digitaalsed-johkrused/> (veebiseminari on järelvaadatud 300 korda).

Toimus kaks Nõuandva kogu töökoosolekut, kus arutati digitehnoloogia oskuslikuma ja turvalise kasutamise edendamise seotud teemasid ning arendati koostööd; tegevusi tutvustati üheksal siseriiklikul koostööpartneriüritusel ja osaleti HTM-i meediapädevuse võrgustiku ja Siseministeriumi töögrupi töös.

Jätkus koostöö Euroopa võrgustiku Insafe liikmesorganisatsioonidega. Osalesime üle-euroopalisel INSAFE võrgustiku kahel koolitusseminaril (19.-21. aprillil Viinis ja 24.-27. oktoobril veebis), kus andsime ülevaate projekti tegevusest, samuti Eestis toimuvatest arengutest ja tegevusest laiemalt. Toimus temaatiline infovahetus ning andsime panuse rahvusvahelise koostöö arengusse. Lisaks osalesime Insafe võrgustiku noorte osaluse tööühma kaheksal veebikoosolekul.

Projekti Targalt internetis poolt osalesid lapse õiguste saadikud Alide Kristine ja Liise, Euroopa Parema Interneti noortepaneeli töös (Better Internet for Kids Youth Panel), kus nad valmistasid septembrist novembrini ette 2023. aasta Turvalise interneti foorumi konverentsi (Safer Internet Forum). Projekti Targalt internetis poolt osalesid 21.-23. novembril Brüsselis Turvalise interneti foorumil Alide Kristine, Liise ja Kerli Valner, projekti Targalt internetis teavitustöö koordinaator Lastekaitse Liidus. Euroopa veebiplatvormile www.betterinternetforkids.eu jagasime projekti poolt koostatud 15 teavitus- ja õppematerjali.

Turvalise interneti päeva tähistamise kampaania

Turvalise Interneti päeva kampaania 2023 raames koostati veebipõhine inspiratsiooni kogumik <https://www.targaltinternetis.ee/inspiratsioonikogumik-2023/>. Kogumik saadeti koos kutsega tähistada oma asutuses Turvalise interneti päeva kõigile koolidele, lasteaedadele, noortekeskustele ja raamatukogudele. Kokku andis 89 asutust teada sajast temaatilisest üritusest 9500-le lapsele/õpilasele,

vt Eesti kaarti <https://www.targaltinternetis.ee/inspiratsioonikogumik-2023/2023-aasta-turvalise-interneti-paeva-uritused/>. Koostati teadmiste test õpilastele <https://www.targaltinternetis.ee/uudised/2023/02/turvalise-interneti-paeva-valjakutse-ja-teadmiste-test/>. Turvalise interneti päeva kampaania raames toimus lapsevanematele veebinar „Kuidas meil internetis päriselt läheb?“ <https://www.targaltinternetis.ee/event/veebiseminar-lapsevanematele-kuidas-meil-internetis-pariselt-laheb/>. Veebinaril arutleti ja jagati oma kogemusi koos kasulike nõuannetega toetamaks lapse turvalist ja tervislikku digitehnoloogia kasutamist nii spetsialisti kui ka lapsevanema vaatenurgast. Veebinar toimus koostöös Telia Eesti AS-iga ning koos järelvaatamistega on seda jälginud üle 16 400 vaataja. Koostasime veebiajakirja Märka Last temaatilise väljaande Targalt internetis <https://www.targaltinternetis.ee/uudised/2023/02/tutvu-marka-last-ajakirja-ue-targalt-internetis-erinumbriga/>. Väljaande 11 artiklist avaldati meediaportalides ERR, Delfi, Postimees, Õpetajate Leht viis artiklit; auditooriumi eeldatav ulatus oli 300 000 inimest. Eesti turvalise interneti päeva kampaania tegevustest kirjutasime artikli portaali Better Internet for Kids <https://www.betterinternetforkids.eu/practice/articles/article?id=7083350>.

Vihjeliin

Lastekaitse Liit haldab veebipõhist tasuta teenust <https://vihjeliin.ee>, kuhu internetikasutajad saavad teatada veebilehest, mis sisaldab laste seksuaalset väärkohtlemist esitavat materjali. Vihjeliini tegevuse eesmärk on tõkestada sellise materjali levikut internetis. Saabunud teate sisu hinnatakse ning info taolisest ebaseaduslikust materjalist veebikeskkonnas edastatakse Politsei- ja Piirivalveameti kontaktisikule. Välisriigis majutatud veebilehe korral saadetakse vastav teave assotsiatsiooni INHOPE andmevahetussüsteemi ICCAM kaudu vastava riigi vihjeliinile.

Aastal 2023 edastati vihjeliinile nii veebivormi kui ka ICCAM teabevahetussüsteemi kaudu 1612 teadet, millest 923 sisaldasid teavet laste seksuaalset väärkohtlemist esitavast veebikeskkonnast. Siseriikliku ja rahvusvahelise koostöö tulemusena õiguskaitseasutuste ning teenuste pakkujatega eemaldati ebaseaduslik materjal veebist, suleti vastav veebikeskkond või tõkestati selle levik Eesti inforuumis. Eesti vihjeliini töö statistika on avalikkusele kättesaadav: <https://vihjeliin.targaltinternetis.ee/statistika/>.

Laste seksuaalse väärkohtlemise vastasel päeval, 18. novembril viisime läbi teavituskampaania avalikkusele vihjeliini töö eesmärgist ning internetis levivast laste seksuaalset väärkohtlemist esitavast sisust teavitamise võimalusest ja olulisusest. Kampaania raames avaldasime pressiteate ja vihjeliini töö statistika. Pressiteade saadeti meediale, rõhutamaks laste seksuaalse väärkohtlemise märkamist ja selle vastu seismise olulisust.

Osalesime rahvusvahelise vihjeliinide assotsiatsiooni INHOPE kahel koolitusseminaril (24.-27.04. Maltal ja 4.-6.12. Amsterdamis) ja INTERPOL-i ning INHOPE-i ühisel koolitusseminaril Lyonis (17.-20.10.). Aasta jooksul panustasime INHOPE-i Excellent Hotline Service töögrupi arendustegevusse.

Jätkus kahepoolne koostöö Kanada organisatsiooniga Canadian Centre for Child Protection laste seksuaalset väärkohtlemist esitava materjali leviku tõkestamiseks internetis.

Projekt „Hea nõu lastega peredele“

Projekt „[Hea nõu lastega peredele](#)“ toimub koostöös Eesti Advokatuuriga ja keskendub ennekõike tasuta õigusabi osutamisele majanduslikult kindlustamata lastega peredele, samuti õigusteenuse

kättesaadavuse parandamisele ja õigusteadlikkuse suurendamisele tervikuna. Projekt on toimunud alates 02.06.2010.

Ajavahemikul 12.01.-31.12.2023 toimus Hea nõu lastega peredele! projekti raames kokku 113 nõustamist. Nõustamised toimusid teenuse suurema kättesaadavuse tagamiseks telefoni-nõustamistena. Kõige sagedasemateks nõustamisteemadeks olid elatise ja suhtluskorraga seonduvad küsimused.

Teemad, millega käesoleval perioodil nõustamisele registreeruti: hooldusõigus (sh peatamine, piiramine, ainuhooldusõigus); elatis (täitmine, elatisabi taotlemine, vähendamine, suurendamine); otsustusõigus (lapse elukoht, reisimine, vajalik ravi); varalised küsimused (sh ühised laenud, ühise elamispiinnaga seonduv, ühisvara - sh jagamine, pärimine); lapse õigused suhetes vanematega, lahutus; piiriülesed juhtumid, sh kodakondsus, vanemate õigused, suhtluskord, elatis; lähisuhtevägivald; Haridusameti otsuse vaidlustamine; lapse õigused haridusasutuses; õigus lasteaiakohale; lapsendamisest loobumine; laste hooletusse jätmine (uimastisõltuvuses vanem); lastekaitsetöötaja õigused ja kohustused (vahetamine); kohtumenetlusega seonduv; vanavanem ahistab; eestkoste pikendamine UA sõjapõgenikust lapsele; lapse õigused kriminaalmenetluses.

Lastega töötavate spetsialistide pädevuse tõstmine

Lastekaitsetöö professioni arendamine ja lastekaitsetöötajate huvikaitse on toimunud läbi mitmete tegevuste: 2023. aastal viidi läbi kaks lastekaitsetööga kokku puutuvatele spetsialistidele suunatud seminari sarjas "Samal poolel - lapse poolel" ning lastekaitsetöötajatele mõeldud suvekool. 2023. aasta teises pooles tehti ettevalmistusi multidistsiplinaarsete võrgustikukoolituste "Koostöös lapse heaks" planeerimiseks kohalikes omavalitsustes aastaks 2024.

Koolitusseminarid „Samal poolel – lapse poolel“

Aastal 2023 viidi koostöös Sotsiaalkindlustusameti laste heaolu osakonna, Eesti Advokatuuri ja Sotsiaalministeeriumiga läbi kolm seminari sarjas „Samal poolel – lapse poolel“. Teemade valikul lähtuti eelnevalt lastekaitsetöötajatelt kogutud tagasisidest.

2023. aasta I poolaastal toimus sõltuvusteemaline seminar sarjas „Samal poolel – lapse poolel“. 18. mail toimunud veebiseminar kandis pealkirja „Sõltuvuste mitu tahku“. Seminarile registreerus 216 lastekaitsetöötajat, neist 134 spetsialisti enam kui neljakümnest erinevast omavalitsusest. Seminar oli sarja kahekümnes ning toimus koostöös Eesti Advokatuuri, Sotsiaalkindlustusameti laste heaolu-osakonna ja Sotsiaalministeeriumiga.

Ekspertteadmisi ja kogemuspõhiseid nõuandeid jagasid veebiseminaril: vaimse tervise keskuse Libertas juhataja ning kogemus- ja sõltuvusnõustaja Kalle Hallik, Tervise Arengu Instituudi uimastite ja sõltuvuste keskusejuht Aljona Kurbatova, Torujõe noortekodu psühholoog Viktor Korobka, Sotsiaalkindlustusameti mitmedimensioonilise pereteraapia terapeut Marju Kirt, Politsei- ja Piirivalveameti veebipolitsei teenusekoordinaator Andero Sepp, piirkonnapolitseinik Kaire Kukk ja ennetusteenuse omanik Gerli Grünberg. Täpsemalt Lastekaitse Liidu kodulehel: <https://www.lastekaitseliit.ee/et/2023/05/samal-polel-lapse-polel-juubeliseminar-keskendus-soltuvusteemadele/>

2023. II poolaastal toimus "Samal poolel - lapse poolel" seminar otseülekanadena veebi teel 30.11.2023 Youtube keskkonnas. Lastekaitsetöötajatele mõeldud seminarile registreerus 192 lastekaitsetööga seotud spetsialisti 58-st omavalitsusest üle Eesti. Seminari alateema oli: "Kes aitab aitajat?" Teema valiku jaoks saadi sisend eelmisel seminaril osalenute tagasisidest ning pärast suvekooli läbi viidud tagasisideküsitlusest.

Päeva esimene pool oli pühendatud Sotsiaalkindlustusametile, kes täidab lastekaitsetöötajate koostööpartneri ja abistaja rolli. Sotsiaalkindlustusameti teenuseid tutvustasid ja abisaamise võimalusi avasid seminaril kokku kuus Sotsiaalkindlustusameti spetsialisti: Anu Jalakas, Maarja Kähr, Merli Laur,

Maarja Kuldjärv, Sigrid Tammiste ja Kersti Kask. Seminaripäeva teises pooles tegi enesehoiuteemalise ettekande noorte vaimse tervise portaali peaaasi.ee nõustaja Anna Nõmmik, lastekaitsetöötajate rollist kohtumenetluses töi ülevaate vandeadvokaat Tiina-Mare Hiob ning päeva lõpetas Andmekaitse Inspeksiooni jurist Kadri Levand.

Lastekaitsetöötajate suvekool

Lastekaitsetöötajatele suunatud suvekool leidis aset 22.-23.08.2023 Remnikul, Ida-Virumaal. Kokku osales suvekoolis 142 spetsialisti üle terve Eesti. Suvetikoolis keskenduti spetsialistide sisemise heaolu toetamisele ja käsitleti mitmekülgset igapäevatöö olulisi küsimusi: lapse võõrandamine vanemast ja vaimne tervis, laste heaolu reform ja laste heaolu veelgi tõhusam kaitsmine, laste kaitsmine (seksuaalse) väärkohtlemise eest internetis, väärkohtlemine spordis, kriisikommunikatsioon ja oskus suhelda meediaga.

Erialaseid töötube juhatasid valdkonnaekspertid, kellede hulgas olid koolitaja ja kliiniline gestalt-psühhoterapeut Kaire Talviste, psühhoanalüütik ja psühhoterapeut Helen Tartes-Babkina, laste ja perede osakonna nõunik Maarja Kärson ning projektijuht Helen Alton, ajakirjanik ja saatejuht Katrin Lust, koolitaja ja arengutoetaja Kristjan Otsmann, Lasteabi teenuse juht Kai Hallik ning Lasteabi nõunik Marilyn Küünarpuu, Sotsiaalkindlustusameti ennetustalitluse nõunik Karen-Pauliin Konks ja Eesti Antidopingu ja Spordieetika Sihtasutuse sporditurvalisuse koordinaator Ilona Kivisik, Ida prefektuuri ennetusteenuse koordinaator Kristi Hindreus ja Jõhvi politseijaoskonna veebipolitseinik Darja Park. Kahe päeva jooksul oli spetsialistidel võimalik osaleda samuti tasakaalu toetavates tegevustes ja töötubades, mida juhendasid tervisetreener ja koolitaja Anne Tipner-Torn ning hingamistöö juhendaja Raimond Feil. Loe rohkem: <https://www.lastekaitseliit.ee/et/2023/08/tanavune-lastekaitsetootajate-suvekool-toi-kokku-ule-140-spetsialisti/>

Kohaliku tasandi multidistsiplinaarse võrgustiku koolitused „Koostöös lapse heaks“

„Koostöös lapse heaks“ võrgustikukoolitusi aastal 2023 kohalikes omavalitsustes läbi ei viidud, küll aga tehti eeltööd, et aastal 2024 alustada uue kontseptsiooniga võrgustikukoolituste läbiviimist. 2023. aasta detsembris viidi läbi küsitlus, et hinnata, millist pikaajalist mõju on koolitused kohalike omavalitsuste võrgustikutöös avaldanud ning kas ja mida koolitustelt kaasa võeti. Tagasisidet küsiti kõigilt omavalitsustelt, kes osalesid aastatel 2018-2022 MTÜ Lastekaitse Liidu korraldatavatel võrgustikukoolitustel „Koostöö lapse heaks“.

Kokkuvõtvalt võib väita, et koolituste mõju on olnud positiivne, omavalitsused on saanud palju abi ning kasutavad antud soovitusi jätkuvalt ning koostöövõrgustike koolitamine on aidanud kaasa üksteisemõistmisele ja parema koostöö tagamisele. Küll aga selgub nii koolituste vahetust tagasisidest kui ka 2023. aasta lõpul läbi viidud küsitlustest, et valdkonnas on endiselt suured väljakutsed, millega silmitsi seistakse. Lastekaitsetöötajate töökoormus on äärmiselt suur, liigne vastutus ja ootused nende töö kiirusele ja efektiivsusele tekitavad stressi, toetavate teenuste ja spetsialistide puudumine ning vähene kättesaadavus, lisaks probleemid võrgustikutöös viivad spetsialistide sagedase vahetumise ja tihti ka läbipõlemiseni.

2024. aastal jätkatakse „Koostöös lapse heaks“ koolituste korraldamist koostöös Sotsiaalkindlustusametiga ning aasta jooksul on planeeritud läbi viia koolitus neljas omavalitsuses.

Programm „Kiusamisest vabaks!“

„Kiusamisest vabaks!“ (*orig. Free of Bullying*) on välja töötatud 2007. aastal Taani Roskilde Ülikooli teadlaste poolt koostöös *Save the Children Denmark* ja Taani kroonprintsessi fondiga *The Mary Foundation*. Programmi eestvedajaks Eestis on MTÜ Lastekaitse Liit lasteaedades alates aastast 2010, koolides alates aastast 2013 ning sõimerühmades ja lastehoidudes alates aastast 2018.

Programmi kasutamisel areneb lastekollektiivis kiusamist ennetav käitumiskultuur: lapsed suhtuvad üksteisesse sallivamalt, austavamalt, hoolivamalt, julgedes kaitsta kiusamise korral kaaslast, kes seda ise ei suuda. „Kiusamisest vabaks!“ on suunatud lastele, spetsialistidele ja lapsevanematele.

„Kiusamisest vabaks!“ tegevused 2023. aastal

2023. aastal liitus programmiga kolm uut kooli, kaheksa uut lastehoidu/sõime ja neli uut lasteaeda. 2023. aasta lõpuks on „Kiusamisest vabaks!“ rakendamise õiguse saanud **770 haridusasutust** üle Eesti: 510 lasteaeda, 170 kooli ning 90 lastehoidu ja lasteaeda programmi rakendamiseks alla 3-aastaste laste rühmades.

2023. aastal korraldati programmi „Kiusamisest vabaks!“ meeskonna poolt **36 põhi- ja jätkukoolitust**, kus osales umbes **1300 haridusvaldkonna spetsialisti**. Lisaks osales **ca 300 õpetajat** õppemängude praktiseerimiseks korraldatud mänguhommikutel „Mängime koos“ ja **ca 300 lapsevanemat** koolitusel „Lapsevanemate mõju lapse sõprussuhetele“. Ca **300 õpilasele** korraldati programmi „Kiusamisest vabaks“ raames temaatilisi külalistunde. Programmi koolitused ja külalistunnid toimusid Tallinnas, Narvas, Pärnus, Tartus, Rakveres ning Zoomi veebikeskkonnas nii eesti, inglise kui vene keeles.

Aastal 2023 pakuti **kiusamise ennetamist toetavaid temaatilisi tunnikavasid ja tegevusi** koolidele ja koolieelsetele haridusasutustele nii eesti kui vene keeles.

2023. aasta lõpu seisuga kasutas „Kiusamisest vabaks!“ veebilehte **18 000** inimest ja kokku oli veebil **2771** registreeritud kasutajat üle Eesti. Programmi Facebooki lehel oli **6800 jälgijat**.

2023. aastal osales programmi „Kiusamisest vabaks!“ meeskond Kiusamisvaba Haridustee Koalitsiooni tegevustes, haridusliikumiste võrgustikes ja rahvusvahelises Free of Bullying võrgustikus.

Murettekitav on Lastekaitse Liidu jaoks fakt, et aastal 2023 hindas **Ennetuse teadusnõukogu komisjon** Lastekaitse Liidu kiusamist ennetava programmi „Kiusamisest vabaks!“ raames kõik tehtud uuringud madalalt. Uuringuid tellides usaldas Lastekaitse Liit teadlasi meetodite sobivuse valikul. Komisjon seadis kahtluse alla Eesti ja rahvusvaheliste teadlaste kvalifikatsiooni ja uuringute kvaliteedi.

Programmi „Kiusamisest vabaks!“ meeskond on saanud Ennetuse teadusnõukogu komisjoni esindajatelt detailseid juhiseid, kuidas planeerida ja läbi viia uued uuringud ning sellega arvestatakse aasta 2024 tegevustes.

Koolirahu

1. septembril 2023 kuulutati koolirahu välja kahekümne viiendat korda Toila vallas. 2023/2024. õppeaasta koolirahu leping sõlmiti Lastekaitse Liidu, Haridus- ja Teadusministeeriumi, Toila valla, Eesti Õpilasesinduse Liidu, Noorteühendus TORE, SA Kiusamisvaba Kooli, Integratsiooni SA, MTÜ Vaikuseminutid, Politsei- ja Piirivalveameti vahel.

Üleriigiline koolirahu kuulutati Toila valla esindajate juhtimisel välja pidulikul tseremoonial Toila Oru pargis.

Koolidel oli võimalik koolirahuga liitumiseks välja trükkida plakat, mille sai meeldetuletuseks asetada kooli seinale (vaata lähemalt: koolirahu.lastekaitseliit.ee).

Projekt GaminGEE

Rahvusvaheline Erasmus+ KA2 projekt aastatel 2022-2024 GaminGEE (GAME-based tools to Foster an INtegrative model for early Gender Equality Education) koostöös Burgose ülikooli (Universidad de Burgos), Senior Europa Sociedad Limitada, CATNESS Games Studios (Hispaania), GEYC (Rumeenia) ja Queer Geographyga (Tšehhi).

Projekti GaminGEE eesmärgid:

- pakkuda haridustöötajatele ja peredele ressursse, mida lastega kasutada, et tõsta teadlikkust väärtushinnangutest, mis on seotud seksuaalsuse ja kiindumustega (nt sooline võrdõiguslikkus jt);
- ennetada teismeliste sattumist seksuaalvägivalla ohvriteks ja vältida eelarvamuslike soorollide tekkimist teismeliste seas;
- toetada teismeliste tervisliku seksuaalkäitumise arengut;
- ennetada seksuaalvähemuste vastu suunatud kiusamist ja vägivalda ning edendada käitumist, mis käsitleb mitmekesisust kui erilist kasvuvõimalust.

Projektil on kaks tulemust:

1. varajase sekkumise juhend haridustöötajatele ja peredele (eeltöö aastal 2022, valmis aastal 2023);
2. hariduslik videomäng „Future R US“ (aastatel 2023-2024).

Projekti rahastab Euroopa Liit läbi Erasmus+ programmi.

Materjalid on kättesaadavad projekti kodulehel www.gamingee.eu

Ajakiri Märka Last

2023. aastal ilmusid veebiajakirja Märka Last sisuartiklid:

Artikkel laste vaimsest tervisest

[Lastekaitse Liit » Head mõtted on pool tervist](#)

Artikkel lapse õiguse saadikute muljetest Eesti laste heaolu kohta

[Lastekaitse Liit » Eesti laste raport ÜRO-le: kuidas lastel päriselt läheb?](#)

Artikkel aktiivsus- ja tähelepanuhäirega laste toetamisest

[Lastekaitse Liit » Kuidas oma ATH-ga lapse jaoks paremini olemas olla?](#)

Artikkel lastega rahumeelsete kokkulepete saavutamisest

[Lastekaitse Liit » Kuidas lastega kokkuleppeid sõlmida?](#)

Artikkel lapsega kontakti loomisest ja keerulistel teemadel vestlemisest

<https://www.lastekaitseliit.ee/et/2023/11/mida-ja-kuidas-raakida-lastega-keerulistel-teemadel/>

Artikkel teismelise probleemide lahendamisest koos terapeudiga

[Lastekaitse Liit » Kuidas läheneda teismelise probleemile?](#)

2023. aastal veebiajakirjas Märka Last ilmunud sisuartiklid, mis avaldati ka laiemas meedias:

„Vanemlusmentor: mida teha, kui laste kasvatamisel emotsioonid üle pea kasvavad?“

<https://www.postimees.ee/7894847/vanemlusmentor-mida-teha-kui-lastekasvatamisel-emotsioonid-ule-pea-kasvavad>

„Abi on olemas: lapsed on üha enam ekraanide ohtlikus lummuses“

<https://www.postimees.ee/7898377/abi-on-olemas-lapsed-on-uha-enam-ekraanide-ohtlikus-lummuses>

„Emotsionaalne pööre: enesearengu abil paremaks vanemaks“

<https://www.postimees.ee/7901590/emotsionaalne-poore-enesearengu-abil-paremaks-vanemaks>

„Kliiniline psühholoog avaldab kõige olulisema lastekasvatamisviisi“

<https://naine.postimees.ee/7888274/kliiniline-psuhholoog-avaldaab-koige-olulisema-lastekasvatamisviisi>

„Lastekaitse liit: vanemad peavad lastega ka keerulistest pereteemadest rääkima“

<https://www.postimees.ee/7900031/lastekaitse-liit-vanemad-peavad-lastega-ka-keerulistest-pereteemadest-raakima>

„Eelolevad pühad tuletavad meelde, et abivajavast lapsest teavitamine on iga inimese kohustus.“

<https://www.postimees.ee/7912116/eelolevad-puhad-tuletavad-meelde-et-abivajavast-lapsest-teavitamine-on-iga-inimese-kohustus>

„Viie lapse ema jõuluajast: „Küsimus on kingisaaja vajaduste märkamises““

<https://www.postimees.ee/7923751/viie-lapse-ema-jouluajast-kusimus-on-kingisaaja-vajaduste-markamises>

„Lastega kokkulepete sõlmimine on raske? Proovi selle isa tõhusat nippi, mis töötab igas vanuses lastega!“

<https://perejakodu.delfi.ee/artikkel/120257049/lastega-kokkulepete-solmimine-on-raske-proovi-selle-isa-tohusat-nippi-mis-tootab-igas-vanuses-lastega>

„Koolipsühholoog avameelselt: teismelise probleem ei ole tihti tema enda, vaid vanemate oma“

<https://perejakodu.delfi.ee/artikkel/120258522/koolipsuhholoog-avameelselt-teismelise-probleem-ei-ole-tihti-tema-enda-vaid-vanemate-oma>

Seadusloomes osalemine

I poolaasta jooksul esitas Lastekaitse Liit 14 arvamust seadusloomes ja huvikaitses:

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile arvamus ühistranspordiseaduse muutmise seaduse eelnõule; Justiitsministeeriumile arvamus Euroopa Komisjoni ettepanekule: Nõukogu määrus, mis

käsitleb kohtualluvust, kohaldatavat õigust, põlvnemisega seotud asjades tehtud lahendite tunnustamist ja ametlike dokumentide vastuvõtmist ning Euroopa vanematõendi loomist; ettepanekud erakondadele Eesti laste õiguste ja heaolu tagamiseks, Riigikogu sotsiaalkomisjonile arvamus tubakaseaduse muutmise seaduse eelnõule 654SE; Haridus- ja Teadusministeeriumile arvamus Vabariigi Valitsuse määruse „Vabariigi Valitsuse 29. mai 2008. a määruse nr 87 „Koolieelse lasteasutuse riiklik õppekava“ muutmine“ eelnõule, ettepanekud koalitsioonilepingusse, Sotsiaalministeeriumile arvamus perehüvitiste seaduse ning perehüvitiste seaduse, perekonnaseaduse ja töölepingu seaduse muutmise seaduse muutmise seaduse eelnõule; Sotsiaalministeeriumile arvamus sotsiaalhoolekande seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu väljatöötamise kavatsusele, Riigikogu õiguskomisjonile arvamus perekonnaseaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõule 207 SE; Sotsiaalministeeriumile arvamus sotsiaalkaitseministri määruse „Sotsiaal- ja tervisevaldkonna vabähenduste toetamine“ eelnõule; Riigikogu õiguskomisjonile kollektiivsele pöördumisele „Alandada süüvõime alampiiri alates 12 aastastest, et ei korduks Pärnumaa peksujuhtumid“.

Lastekaitse Liit andis muuhulgas I poolaastal sisendid Eesti Advokatuuri lapse esindaja suuniste koostamisel; koolitoidu temaatika kaardistusel SOM´is; FRA lapse õiguste uuringusse (koostaja TLÜ); lastekaitse seaduse muutmise seaduse VTK´le (SOM); VÜL Vabähenduste juhtide uuringule; Võrdse Kohtlemise Võrgustiku ühisavaldusesse seoses koalitsioonilepinguga.

II poolaasta jooksul esitas Lastekaitse Liit seitse arvamus seadusloomes ja huvikaitses.

- Arvamus kollektiivsele pöördumisele „Alandada süüvõime alampiiri alates 12 aastastest, et ei korduks Pärnumaa peksujuhtumid“ (Riigikogu õiguskomisjonile).
- Arvamus perekonnaseaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõule 207 SE (Riigikogu õiguskomisjonile).
- Arvamus sotsiaalkaitseministri määruse „Sotsiaal- ja tervisevaldkonna vabähenduste toetamine“ eelnõule (Sotsiaalministeeriumile).
- Arvamus koolieelse lasteasutuse seaduse, kutseõppeasutuse seaduse ning põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse muutmise seaduse 231 SE eelnõule (Riigikogu kultuurikomisjonile).
- Arvamus kuriteohvrite direktiivi eelnõule (Justiitsministeeriumile).
- Arvamus Eesti Vabariigi ja Vene Föderatsiooni lepingu õigusabi ja õigussuhete kohta tsiviil-, perekonna- ja kriminaalasjades denonsseerimise seaduse eelnõule (Justiitsministeeriumile).
- Arvamus lasteaia uue õppekava koostamisele (Haridus- ja Teadusministeeriumile).

Teema-aasta ja lapse õiguste kuu

2023. aasta novembris ja detsembris toimus meediakampaania "Räägi minuga" ning 23. novembril Lastekaitse Liidu aastakonverents "Räägi minuga".

Kampaaniaperioodil ilmus trükimeedias üheksa eestikeelset sisuartiklit ja kaks venekeelset sisuartiklit. Peale selle kajastasime kampaaniat kahes eestikeelses ja kahes venekeelses telesaates, kahes eestikeelses taskuhäälingus ning ühes raadiosaates.

Sotsiaalmeedias oli meediakampaania postituste koguulatus (reach) 125 599, mis näitas lugejate suurt huvi kampaanias kajastatud teemade vastu ja vajadust nende käsitlemise järele. Postitusi jagati aktiivselt vanemlus- ja teistes arutelugruppides.

Meediakampaania „Räägi minuga“

2023. aasta neljandas kvartalis toimus meediakampaania "Räägi minuga".

Kampaania põhisõnumid jagunesid kolme kategooriasse:

1) vägivald ja hirmul põhinevad kasvatusmeetodid on muster, mis kipub põlvkondlikult edasi kanduma, kui lapsevanem ei õpi tegema teadlikult teisiti;

2) karistushirmus kasvamine on kahjulik lapse arengule ja tema suhtele vanemaga ning turvatunde puudumine võib põhjustada tulevikus vaimse tervise probleeme;

3) last karistav, hirmutav, karjuv ja kärkiv vanem pole halb vanem, vaid raskustes vanem, kes vajab ise abi ja tuge, kui ei oska või ei suuda teisiti.

Meediakampaania on oma koduleht "Räägi minuga".

Meediakajastused

Trükimeedias ilmus üheksa eesti- ja kaks venekeelset sisuartiklit. Põhilisteks meediapartneriteks olid Postimees ning Pere ja Kodu.

Kampaaniateemat kajastasime kahes Pere ja Kodu taskuhäälingu osas:

PODCAST | Mida teha, kui kipud lapse peale ärrituma tihedamini, kui tunnistada julgeksid? - Pere ja Kodu (delfi.ee);

PODCAST | Lastekaitse liit paneb südamele: tehke pühadel asju, mis lastele häid mälestusi tekitavad, mitte lihtsalt kohustuslikku vormitäidet - Pere ja Kodu (delfi.ee).

ETV saates "Terevisioon":

Terevisioon | Laste füüsiline karistamine | ETV | ERR.

ETV+ saates "Kofe+": Кофе+ | Прошла ежегодная конференция Союза защиты детей под названием "Поговори со мной" | ETV+ | ERR.

Venekeelses kanalis Kanal 7: «Новости в 7» за 24 ноября: кто и за что получил медали за гражданскую храбрость, как искоренить устаревшие методы воспитания детей, 5 лет самому молодому национальному парку Эстонии, юбилейная коллекция Тийны Талумеэс и юмористическая супер-игра с «прожаркой» Кылварта (postimees.ee).

Raadio Kuku saates "Pärastlõuna": <https://kuku.pleier.ee/podcast/kuku-parastlouna/165985>.

Lisaks sisuartiklitele kajastasid kampaaniat "Räägi minuga" pressiteadete põhjal näiteks järgmised artiklid:

VIDEO } Lastekaitse liidu aastakonverents kutsub üles karistamise asemel lapsi kuulama (postimees.ee);

Lastekaitse Liidu uus kampaania kutsub üles lastega rohkem rääkima (postimees.ee);

Lastekaitse Liit » MEEDIAKAJASTUS POSTIMEHES: Lastekaitse Liidu uue kampaaniaga püütakse hirmul põhinevad kasvatusmeetodid välja juurida;

Lastekaitse Liidu uus kampaania kutsub üles lastega rohkem rääkima – Eesti elu | GoodNews;

<https://eesti.elu.goodnews.ee/lastekaitse-liidu-juubelikonverents-raagi-minuga-kutsub-ules-karistamise-aseemel-lapsi-kuulama/>

Sotsiaalmeedia

Meediakampaania sõnumiga postitusi oli Facebookis novembris ja detsembris kokku 22. Meedikampaania postituste koguulatus (reach) oli 125 599, mis on 685% kõrgem kui Lastekaitse Liidu Facebooki lehe varasem keskmine ulatus. Kampaaniapostitusi jagati mitmes temaatilises Facebooki grupis (nii eesti- kui ka venekeelsetes).

Välireklaam

Meediakampaania esindusfotod ja videote visuaal loodi koostöös noorte ja laste ning nende peredega.

Meediakampaania "Räägi minuga" välireklaam viidi läbi ajavahemikul 01.11.2023-29.02.2024. Kampaania kajastamise kõrghetk oli november ja detsember 2023.

Mediakampaaniat aitasid kajastada muuhulgas ERR, JCDeauxs, Megameedia jpt.

Trükimeedias ilmus 2023. aasta novembris ja detsembris üheksa eestikeelset ja kaks venekeelset "Räägi minuga" kampaaniaartiklit.

Teemade valikul lähtuti kampaania "Räägi minuga" fookusteemadest. Eesmärk oli lugejat teadvustada, et hirmul ja karistusel põhievad kasvatusmeetodid kahjustavad last, ja aidata leida viise, kuidas oma emotsioonidega toime tulla ning last karistamise asemel kuulata, tema mõtte- ja tundemaailma süveneda.

1. „Vanemluse mentor: mida teha, kui laste kasvatamisel emotsioonid üle pea kasvavad?“

<https://www.postimees.ee/7894847/vanemlusmentor-mida-teha-kui-laste-kasvatamisel-emotsioonid-ule-pea-kasvavad>

2. „Abi on olemas: lapsed on üha enam ekraanide ohtlikus lummuses“

<https://www.postimees.ee/7898377/abi-on-olemas-lapsed-on-uha-enam-ekraanide-ohtlikus-lummuses>

3. „Emotsionaalne pööre: enesearengu abil paremaks vanemaks“

<https://www.postimees.ee/7901590/emotsionaalne-poore-enesearengu-abil-paremaks-vanemaks>

4. „Kliiniline psühholoog avaldab kõige olulisema lastekasvatuse viisi“

<https://naine.postimees.ee/7888274/kliiniline-psuhholoog-aval dab-koige-olulisema-lastekasvatusviisi>

5. „Lastekaitse liit: vanemad peavad lastega ka keerulistest pereteemadest rääkima“

<https://www.postimees.ee/7900031/lastekaitse-liit-vanemad-peavad-lastega-ka-keerulistest-pereteemadest-raakima>

6. „Eelolevad pühad tuletavad meelde, et abivajavast lapsest teavitamine on iga inimese kohustus.“

<https://www.postimees.ee/7912116/eelolevad-puhad-tuletavad-meelde-et-abivajavast-lapsest-teavitamine-on-igainimese-kohustus>

7. „Viie lapse ema jõuluajast: „Küsimus on kingisaaja vajaduste märkamises““

<https://www.postimees.ee/7923751/viie-lapse-ema-jouluajast-kusimus-on-kingisaaja-vajaduste-markamises>

8. „Lastega kokkulepete sõlmimine on raske? Proovi selle isa tõhusat nippi, mis töötab igas vanuses lastega!“

<https://perejakodu.delfi.ee/artikkel/120257049/lastega-kokkulepete-solmimine-on-raske-proovi-selle-isa-tohusat-nippimis-tootab-igas-vanuses-lastega>

9. „Koolipsühholoog avameelselt: teismelise probleem ei ole tihti tema enda, vaid vanemate oma“

<https://perejakodu.delfi.ee/artikkel/120258522/koolipsuhholoog-avameelselt-teismelise-probleem-ei-ole-tihti-temaenda-vaid-vanemate-oma>

Konverents „Räägi minuga“

Lastekaitse Liidu aastakonverents "Räägi minuga" toimus neljapäeval, 23. novembril 2023 Tallinnas ministeeriumide ühishoones Suur-Ameerika 1 ja veebis otseülekandena Postimees TV vahendusel. Konverentsi kanti üle kahel kanalil nii eesti- kui venekeelsena (venekeelne sünkroontõlge).

Konverents oli suunatud lisaks lastega töötavatele spetsialistidele ka kõigile lapsevanematele ja lastega kokku puutuvatele täiskasvanutele. Konverentsi fookuses oli lapse turvaline kasvukeskkond rõhuasetusega väärkohtlemise (sh vaimse) ennetamisel.

Sissejuhatuses anti kahes ettekandes ülevaade Eestimaa laste heaolu hetkeseisust, statistikast, riigi suunistest, õigus- ja kultuuriruumist ning selgitati põhjusi.

Kolmes lapse arenguetappe käsitlevas ettekandes pöörati tähelepanu eakohasele arengule. Luubi alla võeti arengumased väljakutsed ja anti suunised, kuidas piisavalt hea vanemana erinevates olukordades käituda. Saadi teada, millised võivad olla tagajärjed siis, kui vanemad ei suuda oma emotsioone kontrollida. Õpiti, kuidas ka väljapääsmatutest olukordadest võitjana välja tulla, luues lapsega turvalist kiindumussuhet.

Konverentsipäeva lõpus jagas oma kogemuslugu eaturvalist lapsepõlve kogenud täiskasvanu ning tutvuti ka lapsevanema arenguetappidega, inspireerides last ümbritsevaid täiskasvanuid teadlikult looma oma lapsega turvalist kiindumussuhet.

Konverentsil osalemise statistika:

- kokku osales 3540 inimest.
- Konverentsisaalis koha peal viibis 121 osalejat (koos esinejate ja korraldajatega).
- Lastekaitse Liidu konverentsi kodulehel toimus konverentsipäeval 837 vaatamist.
- Postimees TV eestikeelset ülekannet vaatas otse 147 kasutajat ja järgi 1505 kasutajat. Postimees TV venekeelset ülekannet vaatas otse 75 kasutajat ja järgi 855 kasutajat.

Loovkonkurss

Loovkonkursil jätkasime meediakampanias "Räägi minuga" käsitletud teemade avamist. Kuna kampaania kestis planeeritud pikemalt, toimus loovkonkurss selle jätkuna 2024. aasta jaanuaris. Loovkonkursi mõte oli peale pikki jõulupühi saada lastelt otsest tagasisidet, mis lapsi/noori rõõmustab, kurvastab ja kas ning kelle poole saavad nad pöörduda siis, kui neil on mure.

Töid hinnati viies vanuserühmas, konkurss oli üles ehitatud küsimustiku vormis. Maksimaalselt esitati osalejatele 10 sisuküsimust, nooremates vanuserühmades vähem.

MTÜ Lastekaitse Liit kasutab laste loovtöödest saadud sisendit laste heaolu puudutavate teemade tõstatamisel 2024. aastal.

Teave laste loovkonkursi kohta oli leitav konkursi kodulehelt ning infot jagati e-posti teel kõikide õppeasutustega.

Loovkonkursil osales 315 last ja noort. Anti välja üheksa auhinda ning tänukirjad kõikidele osalejatele.

Just Filmi lapse õiguste programm

Just Film toimub igal aastal novembrikuus PÕFFi raames ja selle üheks alaprogrammiks on lapse õiguste programm. Lapse õiguste filmiprogramm linastus noorte- ja lastefilmide festivalil Just Film juba kaheteistkümnendat korda.

Rahvusvaheline koostöö

Rahvusvaheline koostöö on alati olnud Lastekaitse Liidu üheks oluliseks suunaks. Rahvusvahelise suhtluse kaudu on liit toonud Eestisse mitmeid olulisi praktikaid ning jaganud ka teistele oma häid kogemusi ja edusamme. Hea rahvusvaheline koostöö loob võimalused laiapinnaliste projektide ja ettevõtmiste teostamiseks.

Aktiivselt jätkati tööd Euroopa suurimas lapse õiguste huvikaitse võrgustikus Eurochild, Lastekaitse Liidu noortekogu esindajad osalesid Eurochildi laste nõukogu töös. Programmi „Targalt internetis“ raames osaleti aktiivselt rahvusvaheliste organisatsioonide INHOPE ja Insafe töös.

Programmi „Kiusamisest vabaks!“ meeskond osales „Free of Bullying“ rahvusvahelise programmi-võrgustiku töös.

Jätkus rahvusvaheline Erasmus+ KA2 projekt 2022-2024 GaminGEE (GAME-based tools to Foster an Integrative model for early Gender Equality Education) koostöös Burgose ülikooli (Universidad de Burgos), Senior Europa Sociedad Limitada, CATNESS Games Studios (Hispaania), GEYC (Rumeenia) ja Queer Geographyga (Tšehhi).

Alustati mitmete rahvusvaheliste koostööprojektide ettevalmistamist erinevate rahvusvaheliste rahastuste taotlemiseks.

Lastekaitse Liidu Fond

Sihtasutuse Eesti Rahvuskultuuri Fond allfondina tegutsev Lastekaitse Liidu Fond on asutatud 2002. aastal eesmärgiga toetada põhi- või keskkaridust omandavaid andekaid õpilasi ja laiendada nende võimalusi edasiarenemiseks.

ACE Logistics Estonia rahalised annetused võimaldasid 2023. aastal jagada 6000 euro ulatuses stipendiume, mida määrati 25 lapsele ja noorele.

LÕK raport

MTÜ Lastekaitse Liit esitas 1. novembril 2023 ÜRO Lapse Õiguste Komiteele [Lapse õiguste konventsiooni täiendava aruande](#). Aruandele sisendi kogumiseks pöördui seitsmeteistkümne valdkonnas tegutseva organisatsiooni poole, kellest viis edastas oma ettepanekud: MTÜ Oma Pere, SA Lapse Heaolu Arengukeskus, MTÜ Puuetega Inimeste Koda, MTÜ Eesti Pagulasabi, MTÜ Eesti Noorteühenduste Liit.

LÕK laste raport

2023. aastal ilmus ÜRO laste raport, mille valmimisse olid väga suuresti kaasatud lapse õiguste saadikud. ÜRO Lapse Õiguste Komitee lapse õiguste raport laste koostatuna, koostöös Õiguskantsleri Kantseleiga, mille intervjuude käigus kaasati üle Eesti erinevaid noori (arutelud toimusid koolides ja lasteaias, laste- ja noorteorganisatsioonide kohtumistel, arvamusefestivalil, räägiti asendushooldusel olevate lastega ning Ukrainast Eestisse põgenenud lastega):

https://www.oiguskantsler.ee/sites/default/files/Laste%20raport_FIN_EST.pdf

- Laste raport sisendi teemalise animeeritud video loomine koostöös Õiguskantsleri Kantseleiga: <https://www.youtube.com/watch?>

Näiteks esinesid lapse õiguste saadikud ETV noorte saates "NOVA".

<https://www.lastekaitseliit.ee/et/2023/12/meediakajastus-i-nova-laste-oiguste-raport/>

LASTEKAITSE LIIDU LASTELAAGRITE OÜ TEGEVUSED 2023

Lastekaitse Liidu Lastelaagrite Osäühingu majandusaasta aruanne 2023.

Tegevusaruanne

Sissejuhatus

Lastekaitse Liidu Lastelaagrite OÜ tegevusaruandes on esitatud ülevaade MTÜ Lastekaitse Liit poolt asutatud äriühingu tegevusest majandusaastal 2023. Tegevusaruandes käsitletakse koondina tegevusi majandustulemuse saavutamisel ja kommenteeritakse väljavaateid edaspidiseks arenguks Lastekaitse Liidu ja Lastekaitse Liidu Lastelaagrite OÜ haridus-, noorsootöö-, sotsiaalvaldkonnateenuste kontseptsioonist lähtuvalt.

Avalikes huvides ning vabatahtliku ühendusena tegutsev Lastekaitse Liit (Mittetulundusühing) eristab oma põhitegevusest aktiivse ettevõtluse Lastekaitse Liidu Lastelaagrite OÜ korraldustöö kaudu. Läbi tegevuse toetab OÜ oma ülesande täitmisel Lastekaitse Liidu missiooni, arendab ning pakub laste ja noorte vajadusi, teades ning arvestades teenuseid sihtrühmadele, organisatsioonidele ja institutsioonidele tegevuste sisustamiseks ning kommertsteenuseid ürituste korraldamiseks.

Valdkond

Lastekaitse Liidu Lastelaagrite OÜ (edaspidi OÜ) põhitegevuseks on noortelaagrite (noorsootöö meetod) ja -vahetuste korraldamine, toitlustus- ja majutustegevus ning seminariteenuste osutamine. OÜ ülesandeks on läbi oma tegevuse toetada Lastekaitse Liidu missiooni ning tegutseda selle nimel, et lapsed ja noored saaksid erinevate valikute kaudu sisukalt aega veeta, õppida ja kogemusi omandada. Ettevõtlussuund, mille tulemusena - läbi pakutavate ning osutatavate teenuste - arendatakse ja kaasajastatakse keskkondi laste ning noortega läbiviidavateks tegevusteks ning parandatakse Lastekaitse Liidu kinnisvara seisundit ja suurendatakse kasutusväärtust. Ettevõtlussuund on paralleelselt seotud laste ja noorte huvikaitsetegevusega Lastekaitse Liidu kaudu. Ettevõtluse sisuks on oskuslik majandamine ülesannete täitmiseks ja tulemuste saavutamiseks. Me pakume teenuseid lapse ning noore arenguks ja sotsialiseerimiseks, kasutades selleks erinevaid valikuid, meetodeid, tegevusvorme.

Ülevaade teenustest

Aastate jooksul muutub teenuste osutamisega kaasnevalt suhete- ja koostöövõrgustik. Toimiv partnerlus ja koostöövõrgustik on abiks ning aitab teenuste planeerimisel. Koostöös tutvustatakse ja propageeritakse ühiskonnas vajalikku ning tunnustatud tegevust laste ja noorte arengu heaks.

OÜ poolt pakutakse laagrimetodil valikulise sisuga laagri vahetusi erinevatele sihtrühmadele. Noortelaagri vahetuste korraldamine laagrimetodil on kompleksteenuse. Kompleksteenuste <https://lastelaagrid.eu/noortelaagrid> (sisu, järelevalve, juhendamine, majutus, toitlustus, turvalisus, tervishoid jne) eesmärk on laste ning noorte vaba aja turvaline sisustamine, et toetada nende arengut ja sotsialiseerimist läbi erinevate valikute, tegevus- ning tegutsemisviiside õppe-, tervislikel ning kasvatuslikel põhimõtetel.

1. Noortelaagrid

Kokku osales aastal 2023 laagrivahetustes 1928 last, nendest soodustusega laagrikohtade alusel 827 ja soodustuseteta laagrikohtade alusel 1101 last. Soodustusega laagrikohtad on mõeldud broneerimiseks eelkõige kohalikele omavalitsustele ja suunatud (hariduslike) erivajadustega või vähemate võimalustega noortele. Remniku Noortelaagris toimunud laagrivahetustest osales 1405 last (soodustusega 556 ja soodustuseteta 849 last) ning Pivarootsi Noortelaagris toimunud laagrivahetustest osales 523 last (soodustusega 271 ja soodustuseteta 252 last).

OÜ poolt korraldatavates laagrivahetustes arvestame lapse arengut, ealisi, keelelisi, soolisi ja kultuurilisi vajadusi, sh individuaalseid iseärasusi. See osutub iga-aastaselt keerukamaks väljakutseks rühmade juhtimisel, kuna laste emotsionaalne, kõlbeline, sotsiaalne, vaimne ja kehaline areng on äärmiselt erinevad ning napib oskuskogemust hooajalise personali komplekteerimiseks. Kogu meeskonna ülesandeks on tagada ja organiseerida laste arenguks sobiv füüsiline ning sotsiaalne keskkond, aga aeg laagriliste tundmaõppimiseks on piiratud. Tundmata laste taustu, sh nende erivajadusi, on see väga keerukas ülesanne. Väljakutse valida meetodeid ja vahendeid selliselt, et need toetaksid parimal võimalikul viisil kõigi rühma laste arengut, olmet ja turvalisust, vajab uut mõtestamist. Lapse arengu toetamise kontekstis on äärmiselt olulised rühmajuhi teadmised, kogemus, oskused ja pädevus-kompetents. Rühmajuhid on läbinud noorsootöö kontekstis laagrikasvataja koolituse, aga eriala-osakutsega puudub seotus õppe- ja kasvatustegevusega laagritingimustes ja -meetodil.

Haridus- ja Teadusministeerium eraldab Haridus- ja Noorteameti kaudu iga-aastaselt rahalisi vahendeid toetamiseks noorte tervistavat ja arendavat puhkust, sh võimaldab Tallinna Haridusamet toetust Eesti rahvastikuregistri andmetel Tallinna sissekirjutust omavate perede lastele.

2. Kommertsteenused ja muu

Laagrikeskuste teenuseid kasutasid ürituste korraldamiseks Jõhvi Gümnaasium, Eesti Kaitsevägi, Eesti Meestelaulu Selts, ProVida Kliinik, Soome Lihastehaiguste Liit, majutusteenuseid kasutasid matkajad ja turistid. Korraldasime noorte töömalevad Remnikus partnerluses Mäetaguse Noortekeskusega ja töömaleva noortele Pivarootsis koostöös Saue Noortekeskusega. Pivarootsi laagris toimus Nõmme Gümnaasiumi koolilaager laagrikooli meetodil, Lääneranna valla lasteadeade viimase rühma kevadlaager, pakkusime majutust läbisõitvatele turistidele ja ehitusettevõtte töölistele. Remnikus loodud tingimusi kasutas laagrikooliks lisaku Gümnaasium.

3. Erisusega last toetav mudel laagrikeskkonnas

Meeskonna häälestatus ja meeskonda tööks ettevalmistav kursus toimus mudeli „Erisusega last toetav mudel laagrikeskkonnas“ juurutamiseks. Eesmärk on lapse oskuslik hakkamasaamine laagritingimustes ning lapse arengu toetamine oskusmeeskonnaga kokkulepitud meetodiliste töövõtete kaudu, so hoida meeskonna motivatsiooni ja parandada rühmajuhitide oskust kindlate töövõtete kasutamiseks. Toimus kahepäevane motivatsioonipäev, et hoida positsioonidel ühised visioonid, arusaamad, lähenemised. Meeskonna ettevalmistava kursuse I etapp toimus e-keskkonnas ja lühikursus koos instrueerimisega Remniku laagris. Projektipõhine laagriprogramm toimus Remnikus 15.-21.07.2023, kus osales kokku 258 last üle vabariigi (ca 46% Põhja-Eesti piirkonnast ja 38% Ida-Virumaalt), neist 114 last omavalitsuste lastekaitsevõrgustiku kaudu. Laagrivahetuses töötasid meeskonda abistavas rollis mentor ja tugispetsialistid (meedik, psühholoog, tugiisik), osales juhendav koolitaja Soomest, T. Valtanen. Abimeeskonna ülesanne oli laagriprogrammi elluviimiseks õpitu rakendamise toetamine, peamiselt lahendustes võtmetähtsust omavate „tööriistade“ kasutamine.

Remniku laagriprogrammides iseloomustab üldist suundumust vene suhtluskeelega osalejate kasv. Vene keel kodukeelena moodustab kokku osalejatest 84,6%. Eesti ja vene keelt valdavaid lapsi osales laagriprogrammides 3,9%. Eeldatavalt tuleneb mõju Ida-Virumaa piirkonnast (venelaste osakaal maakonnas ca 81%: <https://rahvaloendus.ee/et>), kus Remniku laager paikneb. Erinevas keelekeskkonnas, kus lapsed osalevad, on äärmiselt keeruline korraldada suhtlust. Peamine kommunikatsiooni kitsaskoht on suhetes rühmajuhit/kasvataja-laps, samuti igapäevane suhtlus rühmas eesti ja vene kodukeelega laste vahel. Lapsed tahavad väga eakaaslastega koos olles suhelda, kuid tunnevad end seda tehes imelikult või ärevalt. Oleme laagriprogrammide elluviimisel kiirete muutuste ja kultuuride

paljususe tõttu keerukas olukorras, kuna aina keerulisem on üksteisega kontakti saada. Sotsiaalne kontakt on aga üks olulisemaid vajadusi, mis mõjutab meie emotsionaalset ja füüsilist tervist igal tasandil.

Töö ja personal

Peamiseks ja kõige ambitsioonikamaks väljakutseks oli majandusaastal nii pedagoogilise kui teenindava oskuspersonali värbamine ja rakendamine töös laiemalt. Personali komplekteerimist mõjutas tugevalt taas hooajalisus, sest külastajate numbrid, kulutused ja tööhõive olid pidevas muutumises. Tööjõudu laagrite korraldamisel vajame sisutegevustele ehk tugipersonali lastega tööks laagrikeskkonnas. Tegevustele, mis seotud ehitus- ja hooldusremondiga, lahendame remondi- ja ehitusettevõtjaid kaasates ning korraldame seda vähempakkumiste ja sisseostetavate teenuste kaudu. Tööjõus eristame juhtimiskulud, suvelaagrite sisutegevustega seotud tööjõukulud, sisseostetavad teenused.

Kulud tööjõule moodustasid 2023. majandusaastal üldkuludest kokku 38% (2022. aastal 42%).

Tööjõukulu jaotub OÜ juhtimise ning Remniku õppe- ja puhkekeskuse / Noortelaagri ning Pivarootsi õppe- ja puhkekeskuse / Noortelaagri vahel. Tööjõukulusid kanname alalise personali kulude katmisel ja võlaõiguslike lepingute alusel hooajatöötajate värbamisel. Täis- või osalise tööajaga töötavad baasi juhataja ning teenindav personal toitlustuse, remondi- ja hooldustööde vallas. Laagrivahetustega seondult palkame rühmajuhid, tugipersonali, praktikandid ja teenindava abipersonali käsunduslepingute alusel. OÜ juhatuse liige täidab suvehooajal Remniku Noortelaagri juhataja ülesandeid ja juhib erinevaid projekte ning algatusi.

Personali värbamine tööks laste ja noortega laagrivahetustes toimub peamiselt väljakujunenud võrgustikus tuumikmeeskonna kaudu. Töökorraldus ja -jaotus määravad ära vastutuse ning koostöö ühise tulemuse saavutamiseks. Rühmajuht-kasvatajate kaasamiseks ja ettevalmistavas töös osalevad Tallinna Haridusamet, Haridus- ja Noorteameti noorteosakonnast noorsootöö programmide büroo ja ülikoolide võrgustik. Laagrivahetustes laste ja noortega töötav meeskond läbis ettevalmistava lühikursuse. Teenindav personal on läbinud instrueerimise tööalase ohutuse tagamiseks ja tegutsemiseks ohu- ja päästeolukorras. Välja on töötatud juhend ja abimaterjalid riskide hindamiseks ja tegutsemiseks kriisiolukordades, sh kriisiplaan, ohutusjuhendid, käitumine õnnetuste korral ja tuleohutuse tagamiseks, manuaal ja juhend tööks rühmajuhina, kodukord ja seda selgitavad juhendid.

LASTEKAITSE LIIT ORGANISATSIOONINA

Põhikirjalised tegevused

Lastekaitse Liit on kodanikualgatusel põhinev ning avalikes ja heategevuslikes huvides tegutsev mittetulunduslik organisatsioon.

Liidu tegevuse eesmärkideks on lapse õiguste kaitsmine, lastekaitsealase tegevuse arendamine, osalemine noorsoo- ja perepoliitika väljatöötamises ja rakendamises ning liidu liikmete ühiste huvide eest seismine.

Oma eesmärkide saavutamiseks tegutseb Lastekaitse Liit järgmistes põhisuundades:

- töötab välja ja viib ellu lastekaitsealaseid projekte ning programme;
- teeb koostööd Eesti ja rahvusvaheliste organisatsioonidega ning osaleb ühisprojektides ja -programmides;
- toetab laste osalust, kaasates neid liidu tegevustesse;
- korraldab lastekaitsealaseid koolitusi;
- teeb ettepanekuid lastekaitsealaste õigusaktide vastuvõtmiseks, muutmiseks ja täiendamiseks;
- kirjastab lastekaitsealaseid trükiseid ja avaldab lapse õiguste alast teavet;
- korraldab lastele ja noortele laagriteenust;
- annab välja lastele ja noortele stipendiume;
- abistab liidu liikmeid lastekaitsealases tegevuses, omavahelise koostöö korraldamises ja koordineerimises.

Lastekaitse Liidu liikmed

2023. aasta lõpuks kuulus Lastekaitse Liidu liikmeskonda 21 juriidilist isikut (lastekaitse ühingut, seltsi või klubi), kelle põhikirjalise tegevuse eesmärk ja tegevuse põhisuunad on sarnased ja kooskõlas Lastekaitse Liidu eesmärgi ja tegevuse põhisuundadega ning kes soovivad arendada lastekaitsealast tegevust. Liikmed on esindatud erinevates maakondades. Liikmed moodustavad Lastekaitse Liidu üldkogu (üldkoosoleku), mis on põhikirja alusel organisatsiooni kõrgeimaks organiks.

Lisaks liikmetele on Lastekaitse Liidul ka toetajaliikmed, kelleks põhikirja alusel saavad olla nii juriidilised kui ka füüsilised isikud. Liidu tegevuse toetajatel on õigus olla nõuandva sõnaõigusega kaasatud kõigi liidu organite tegevusse ja nad võivad olla valitud kõikidesse liidu organitesse, sh vanematekogusse.

Kogukondade toetamine nende võimekuse suurendamiseks ja kaasamine kogukonnas elavate laste heaolu toetamiseks ja edendamiseks toimub läbi koostööprojekti „Kasvame koos“. 2023. aastal osalesid projektis Hiiumaa Lastekaitse Ühing, Harku Valla Lastekaitseühing, Audru Lastekaitse Ühing, Tapa Lastekaitse Ühing, Pärnumaa Lastekaitse Ühing, Türi Lastekaitse Ühing, kes viisid läbi suvised projektisündmused laste heaolu edendamiseks oma piirkonnas.

22.-23.08.2023 toimus Remnikul Lastekaitse Liidu liikmete suvekool, millel osalesid liikmete esindajad, liidu töötajad ja liidu vanematekogu liikmed, kokku 22 inimest. Suvepäevade eesmärk oli liikmesühingute tugevdamine. Seminaril käsitlesime järgmisi teemasid: kuidas luua ja hoida võrgustikke, luua head kommunikatsiooni, kaasata noori liikmesühingute töösse.

Üldkogu

MTÜ Lastekaitse Liit üldkogu toimus 26. mail 2023. Üldkogul osalesid Lastekaitse Liidu liikmed, toetajaliikmed, liidu vanematekogu ja töötajaskond. Heaks kiideti 2022. aasta majandusaasta aruanne. Üldkogul tutvustati liidu 2023. aasta tegevusi.

MTÜ Lastekaitse Liidu üldkogu tegi pöördumise ühiskonnale teemal: „Võta lapse jaoks aega!“

<https://www.lastekaitseliit.ee/et/2023/05/lastekaitse-liidu-uldkgogu-poordumine-vota-lapse-jaoks-aega/>

Vanematekogu

Vanematekogu täidab üldkoosolekutevahelisel ajal määratud ulatuses üldkoosoleku ülesandeid.

Vanematekogu on kuueliikmeline, sh organisatsiooni president. Vanematekogu liikmed valitakse üldkogu salajasel hääletamisel kolmeks aastaks.

2023. aastal töötas vanematekogu viieliikmelisena, sest vanematekogu liige Tõnu Poopuu astus suure töökoormuse tõttu põhitöökohal vanematekogu liikme staatusest tagasi.

VANEMATEKOGU (alates 27. mai 2022)

Ene Tomberg, president

Merike Koppel, Audru Lastekaitse Ühing

Reet Raukas, toetajaliige

Tamo Vahemets, toetajaliige

Maris Jõgeva, toetajaliige

Tõnu Poopuu, toetajaliige (astus tagasi aastal 2023)

Lastekaitse Liidu vanematekogu pidas 2023. aastal kokku kaheksa istungit.

Lapse õiguste saadikud

Lastekaitse Liidu juures tegutseva 2004. aastal loodud noortekogu eesmärgiks on kaasata noori neid puudutavatesse küsimustesse, luues võimaluse avaldada oma arvamust erinevatel teemadel ning viia ellu erinevaid tegevusi lähtuvalt noorte huvist ja noortekogu fookusest.

2023. aastal on Lastekaitse Liidu noortekogu tuntud kui lapse õiguste saadikute vabavõrgustik. Lapse õiguste saadikud on olnud aktiivselt kaasatud nii liidu tasandil kui laiemalt.

Lapse õiguste saadikute tegevused aastal 2023

- Koostöö erinevate spetsialistidega, ühtlasi Noorsooteatriga.
- Hea kontakt Tallinna Pae Gümnaasiumi, Tõnismäe Riigigümnaasiumi ja Kalamaja Põhikooliga.
- Lapse õiguste saadik Mia-Ly korraldas novembris oma koolis (Tõnismäe Riigigümnaasium) lapse õiguste kuu.

- Suvekooli raames mitmekülgse taustaga noorte kaasamine osalejatena.
- MTÜ NÜ TORE koostöö.
- Lapse õiguste raporti raames tehti koostööd Eesti piirkondade organisatsioonides (koolid, lasteaiad, huvialaringid, noortekeskused ja sündmused perioodi vältel).
- Novembris, lapse õiguste kuul, toimusid laste ja noorte töötoad ning loengud, kus keskenduti nende õigustele. Lapse õiguste saadikud jagasid infovoldikuid, kleepse, rinnamärke jne. Valmis laste raport ÜRO-le, mida lapse õiguste saadikud tutvustasid lisaks täiskasvanutele ka teistele lastele.
- Osaleti koolitustel, välisreisidel.

Suvekool

Lapse õiguste saadikute vabavõrgustiku suvekool toimus 10.-11. juulil Nelijärve Puhkekeskuses, kuhu kogunesid noored üle terve Eesti. Regionaalne kaetus oli tagatud Valgamaalt, Järvamaalt, Lääne-Virumaalt, Harjumaalt ning Tartumaalt. Ühtlasi olid alates ideedest kuni teostuseni kaasatud saadikud, kes suhtlesid koostööpartneritega, jäädvustasid toimuvat ja tegelesid programmi sisustamisega.

Koostööpartneritena olid külalisteks Inga Lunge, MTÜ Loovustuba juhendaja Christina Lään, Lasteabi esindaja Kai Hallik, pereterapeut Holger Hallik, digitehnoloogia spetsialist ja Tartu Ülikooli meedia-pädevuse spetsialist Inger Klesment ning lapse õiguste metoodika väljatöötamise töötuba.

Osaleja poolt kirjutatud lugu seoses suvekooliga:

https://www.lastekaitseliit.ee/et/2023/07/lapse_oiguste_saadikute_suvekool/

ÜRO Lapse Õiguste Komitee lapse õiguste raport

2023. aastal ilmus ÜRO laste raport, mille valmimisse olid väga suuresti kaasatud lapse õiguste saadikud. ÜRO Lapse Õiguste Komitee lapse õiguste raporti valmimisse panustasid lapsed ise koostöös Õiguskantsleri Kantseleiga. Intervjuude käigus kaasati erinevaid noori üle Eesti. Arutelud toimusid koolides ja lasteaedades, laste- ja noorteorganisatsioonide kohtumistel, arvamusefestivalil. Räägiti asendushooldusel olevate laste ning Ukrainast Eestisse põgenenud lastega:

https://www.oiguskantsler.ee/sites/default/files/Laste%20raport_FIN_EST.pdf

Laste raporti sisenditeemalise animeeritud video loomine koostöös Õiguskantsleri Kantseleiga:

<https://www.youtube.com/watch?>

Näiteks esinesid lapse õiguste saadikud ETV noortesaates "NOVA":

<https://www.lastekaitseliit.ee/et/2023/12/meediakajastus-i-nova-laste-oiguste-raport/>

Noorte kirjutised

Lapse õiguste saadikute suvekooli kokkuvõtte osalejalt:

https://www.lastekaitseliit.ee/et/2023/07/lapse_oiguste_saadikute_suvekool/

Koostöös Järva Valla meediaspetsilistiga tegevusi tutvustav lugu: https://jarvavald.ee/uudised-ja-teated/-/asset_publisher/JMZZd7N4By63/content/id/38124232

Lapse õiguste saadikute intervjuude põhjal valminud artikkel:

<https://www.lastekaitseliit.ee/et/2023/12/eesti-laste-raport-uro-le-kuidas-lastel-pariselt-laheb>

Esseekonkursi "Head mõtted on pool tervist" osalejate ideede põhjal valminud artikkel:

<https://www.lastekaitseliit.ee/et/2023/12/head-motted-on-pool-tervist>

Instagram

Lapse õiguste saadikute Instagramipostitusi on avalehel 13. Neis panustavad noored otseselt sisuloomesse, luues sel viisil võimaluse saada juurde kogemusi ning luua eakaaslasti kõnetav sisu. Lisaks on nende postituste hulgas kaks ülevaatlikku videot lapse õiguste saadikute võrgustiku suvekooli muljetest. Ühtlasi on jagatud teisel poolaastal 39 lugu, kajastades ka teisi tegevusi organisatsiooni sündmustest kuni arvamusteni, mis on leitavad alamjaotuse juures.

Instagram: <https://www.instagram.com/lapseoigustesaadikud/>

Büroo

MTÜ Lastekaitse Liit büroo asub Tallinnas aadressil Endla 6-18.

2023. aastal panustasid Lastekaitse Liidu büroo töötajad erinevate projektide ja programmide elluviimisesse järgmised spetsialistid:

- Aleksandra Munts-Avajõe, programmi „Kiusamisest vabaks!“ koordinaator
- Anastasija Minova, assistent
- Anneli Valner, koostöö koordinaator
- Annika Silde, projektijuht
- Eeva Schneider, kommunikatsioonijuht
- Eliise Tiidussalu, koostöö koordinaator
- Helen Saarnik, projektijuht
- Helika Saar, lapse õiguste programmi koordinaator
- Ireen Kangro, projektijuht
- Jaanika Reinik, programmi „Kiusamisest vabaks!“ koordinaator
- Kerli Valner, projekti „Targalt internetis“ koordinaator
- Malle Hallimäe, projekti „Targalt internetis“ koordinaator
- Saskia Muru, programmi „Kiusamisest vabaks!“ koordinaator
- Triin Sooäär, koostöö koordinaator
- Varje Ojala, juhatuse liige

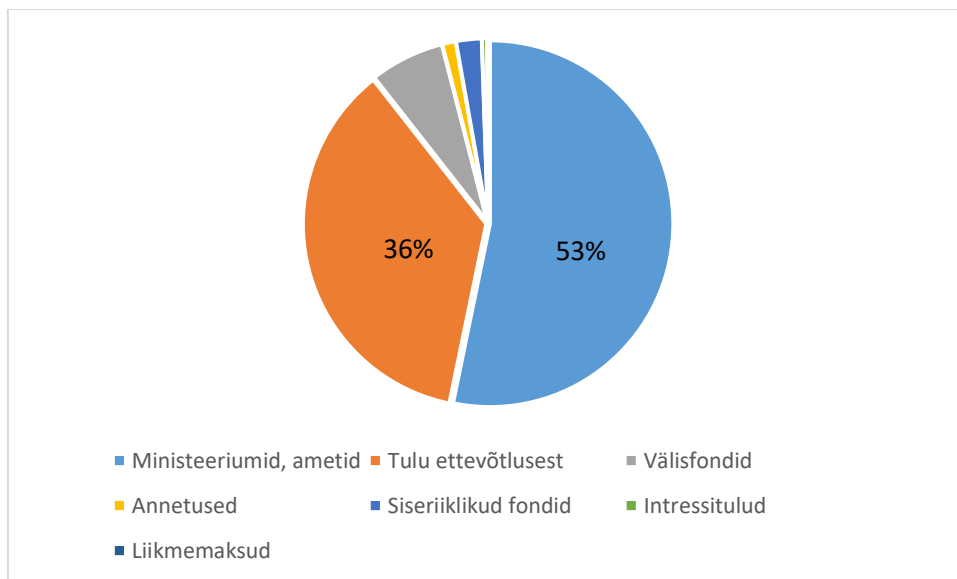
Raamatupidamine on korraldatud lepingu alusel ja vastavalt kehtivale korrale.

LASTEKAITSE LIIDU RAHAASJAD 2023

Rahastusallikad 2023

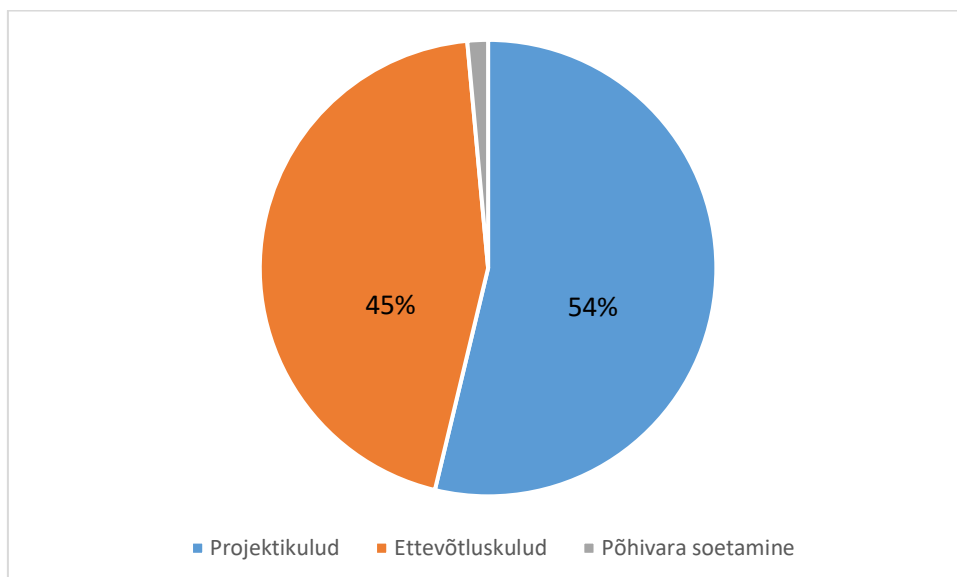
Lastekaitse Liidu 2023. aasta 1 162 949 eurosest sissetulekust 735 800 eurot saime annetuste ja toetustena, 420 921 eurot teenisime ettevõtlustuluna, 5 363 eurot laekus intressitulu ja 865 eurot liikmemakse.

Peamisteks toetajateks 2023. aastal olid Haridus- ja Teadusministeerium 341 444 euroga, Sotsiaalministeerium 250 590 euroga ja Euroopa Komisjon 48 779 euroga. Samuti toetasid Liitu Tallinna Sotsiaal- ja Tervishoiuamet, Tallinna Haridusamet, Poliitikauuringute Keskus Praxis SA, Burgose Ülikool, Eurochild AISBL, EUN Partnership. Liidule annetati 13 889 eurot.

Raha kasutamine aastal 2023

2023. aastal kasutasime kokku 1 107 027 eurot, sh 1 090 857 eurot tegevuskuludeks ja 16 170 eurot materiaalse põhivara soetamiseks. Sihtotstarbelist toetust kasutasime tegevuskulude finantseerimiseks. Tööjõukulused tegime majandusaastal 559 208 euro väärtuses. Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud olid 224 991 eurot ja ettevõtluskulud 237 925 eurot.

Lastekaitse Liidu majandusaasta 2023 lõppes 47 769 euro suuruse negatiivse tulemiga; möödunud majandusaasta (2022) tulem oli samuti negatiivne 23 782 eurot.

Lastekaitse Liidu peamised konsolideeritud majandusnäitajad aastatel 2019-2023, eurodes

	2019	2020	2021	2022	2023
Varad	1 060 893	1 703 070	1 036 052	966 911	865 099
Kohustused	269 256	899 622	285 710	240 301	186 258
Netovara	791 637	803 448	750 342	726 610	678 841
Tulud	1 098 586	1 061 746	1 132 975	1 182 071	1 162 949
Kulud	-1 109 302	-1 049 935	-1 186 081	-1 205 803	-1 210 718
Tulem	-10 716	11 811	-53 106	-23 732	-47 769

Lastekaitse Liit
Estonian Union for Child Welfare

Finantsaruanne

FINANTSARUANNE

Lastekaitse Liidu raamatupidamise aastaaruanne 2023

Esitatud konsolideerituna koos Lastekaitse Liidu Lastelaagrite OÜ raamatupidamise aastaaruandega

Konsolideeritud bilanss
(eurodes)

VARAD

KÄIBEVARA	Lisa nr	31.12.2023	31.12.2022
Raha	2	279 738	289 669
Nõuded ja ettemaksed	3;4	75 445	51 387
Varud	5	60 745	72 993
Kokku käibevara		415 928	414 049
PÕHIVARA			
Materiaalne põhivara	6	449 171	552 862
Kokku põhivara		449 171	552 862
VARAD KOKKU		865 099	966 911

KOHUSTUSED JA NETOVARA

KOHUSTUSED

Lühiajalised kohustused

Võlad ja ettemaksed	8;4	41 855	47 845
Tulevaste perioodide tulu sihtfinantseerimisest	9	48 330	59 449
Sihtfinantseerimiseks saadud ettemaksed		36 588	36 588
Kokku lühiajalised kohustused		126 773	143 882

Pikaajalised kohustused

Tulevaste perioodide tulu sihtfinantseerimisest	9	59 485	96 419
Kokku pikaajalised kohustused		59 485	96 419

KOHUSTUSED KOKKU		186 258	240 301
-------------------------	--	----------------	----------------

NETOVARA

Eelmiste perioodide akumuleeritud tulem		726 610	750 342
Aruandeaasta tulem		-47 769	-23 732
NETOVARA KOKKU		678 841	726 610
KOHUSTUSED JA NETOVARA KOKKU		865 099	966 911

Konsolideeritud tulemiaruanne
(eurodes)

	Lisa nr	2023	2022
Liikmetelt saadud tasud		865	914
Annetused ja toetused	10	711 972	790 796
Tulu ettevõtlusest	11	420 921	372 025
Muud tulud, sh tulu põhivarade sihtfinantseerimisest		23 828	18 286
Tulud kokku		1 157 586	1 182 021
Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	12	-224 991	-334 448
Mitmesugused tegevuskulud	13	-68 733	-36 017
Kaubad, toore, materjal ja teenused	14	-237 925	-192 285
Tööjõu kulud	15	-559 208	-505 156
Põhivara kulum	6	-119 861	-137 897
Kulud kokku		-1 210 718	-1 205 803
Põhitegevuse tulem		-53 132	-23 782
Intressitulud		5 363	50
Aruandeaasta tulem		-47 769	-23 732
Sealhulgas:			
Tulu varade sihtfinantseerimisest		17 202	17 089
Sihtfinantseerimisega kaetud varade kulum		-58 368	-76 992
Aruandeaasta tulem sihtfinantseerimise netomeetodi korral		-6 603	36 171

Konsolideeritud rahavoogude aruanne (otsemeetod)
(eurodes)

Rahavood põhitegevusest	Lisa nr	2022	2022
Liikmetelt saadud tasud		865	1 399
Laekunud annetused ja toetused		694 074	816 148
Tagastatud kasutamata toetuste ettemaksed		0	-9 940
Laekumised kaupade müügist ja teenuste osutamisest		418 157	374 042
Muud põhitegevuse tulude laekumised		6 626	1 197
Väljamaksed annetusteks ja toetusteks	10	-1 800	-15 983
Väljamaksed tarnijatele kaupade ja teenuste eest		-531 586	-590 535
Toetuse ettemaksed		-35 428	-38 850
Laekunud kasutamata toetuste ettemaksed		1 979	0
Väljamaksed töötajatele		-552 011	-518 789
Laekunud intressid		5 363	50
Kokku rahavood põhitegevusest		6 239	18 739
Rahavood investeerimistegevusest			
Laekumised sihtotstarbelistest toetustest		0	17 497
Tasutud materiaalse põhivara soetamisel	6	-16 170	-135 863
Kokku rahavood investeerimistegevusest		-16 170	-118 366
Kokku rahavood		-9 931	-99 627
Raha perioodi alguses		289 669	389 296
Raha muutus		-9 931	-99 627
Raha perioodi lõpus		279 738	289 669

Konsolideeritud netovara muutuste aruanne
(eurodes)

	Eelmiste perioodide akumuleeritud tulem	Netovara kokku
Saldo 31.12.2021	750 342	750 342
Aruandeperioodi tulem	-23 732	-23 732
Saldo 31.12.2022	726 610	726 610
Aruandeperioodi tulem	-47 769	-47 769
Saldo 31.12.2023	678 841	678 841

Konsolideeritud finantsaruannete lisad

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne 2023. aasta kohta on koostatud kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga. Eesti finantsaruandluse standard on rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuse ja aruandluse põhimõtetele tuginev avalikkusele suunatud finantsaruandluse nõuete kogum, mille põhinõuded kehtestatakse raamatupidamise seadusega ning mida täpsustab raamatupidamise seaduse alusel kehtestatud valdkonna eest vastutava ministri määrus ehk raamatupidamise toimkonna juhendid. Aastaaruande koostamisel on kasutatud jätkuvalt varem kasutatud arvestuspõhimõtteid. Aruandes esitatud aruandeaasta andmed on olulises osas võrreldavad 2022. majandusaasta andmetega.

Lastekaitse Liidu ja tema tütarettevõtja arvestusvaluutaks on euro ja raamatupidamise aastaaruanne on koostatud eurodes.

Konsolideerimise põhimõtted

Grupis konsolideeritakse tütarettevõtja, mille üle Lastekaitse Liidul on kontroll. Tütarettevõtjat loetakse Lastekaitse Liidu kontrolli all olevaks, kui viimane omab 50%-100% hääleõiguslikest osadest. Konsolideeritud finantsaruanded sisaldavad tütarettevõtja finantsandmeid. Konsolideeritud aruannetes on kajastatud ainult need majandustehingud, mis leidsid aset väljaspool Gruppi olevate partneritega. Aruanded on konsolideeritud rida reall, Gruppi kuuluvate ühingute vahelised tehingud ja saldod on elimineeritud Tütarettevõtjat kajastatakse Lastekaitse Liidu konsolideerimata aruandes soetusmaksumuse meetodil.

Raha

Rahana kajastatakse bilansis ja rahavoogude aruandes arvelduskontode jääke, raha üleöödeposiidis ja tähtajalisel hoiusel.

Nõuded ja ettemaksud

Nõuded ostjate vastu, viitlaekumised ning muud lühi- ja pikaajalised nõuded kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses. Igal bilansipäeval hinnatakse, kas esineb tunnuseid nende finantsvarade väärtuse languse osas. Juhul, kui selliseid tunnuseid esineb, hinnatakse korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavad finantsvarad alla nendest eeldatavasti tulevikus laekuvate maksete nüüdisväärtuseni. Väärtuse langusest tulenevad allahindlused kajastatakse kasumiaruandes kuluna.

Varud

Varude kuluks kandmisel kasutatakse FIFO meetodit. Varud kajastatakse bilansis nende soetusmaksumuses või neto realiseerimisväärtuses, sõltuvalt sellest, kumb on madalam.

Materiaalne põhivara

Grupis loetakse materiaalseks põhivaraks materiaalselt vara kasuliku elueaga üle ühe aasta ja maksumusega alates 2 000 eurost. Materiaalne põhivara võetakse arvele soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast, mittetagastatavatest maksudest ja otseselt soetamisega seotud kulutustest, mis on vajalikud vara viimiseks tema tööseisundisse ja -asukohta. Kulutused, mis taastavad objekti algset seisundit (remont, hooldus) on kajastatud perioodikuludes. Bilansis kajastatakse materiaalselt põhivara selle jääk maksumuses, st soetusmaksumusest on maha arvatud akumuleeritud kulum ja vara väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Materiaalse põhivara amortiseerimisel kasutatakse lineaarset meetodit. Amortisatsiooninorm määratakse igale põhivara objektile eraldi vastavalt selle kasulikule elueale.

Amortisatsioonimäärade vahemikud aastas on põhivara gruppidele järgmised:

Hooned ja rajatised	6-20%
Masinad ja seadmed	10-20%
Muu materiaalne põhivara	20-30%

Maad ei amortiseerita.

Igal bilansipäeval hinnatakse materiaalse põhivara puhul vara väärtuse võimalikule langusele viitavate asjaolude esinemist. Selliste asjaolude esinemise korral hinnatakse vara kaetavat väärtust ning võrreldakse seda bilansilise maksumusega. Vara kaetav väärtus on vara õiglane väärtus, millest on maha lahutatud müügikulutused, või vara kasutusväärtus, vastavalt sellele, kumb on kõrgem. Varade allahindlusi kajastatakse aruandeperioodi kuluna. Kord alla hinnatud varade puhul hinnatakse igal järgmisel bilansikuupäeval tõenäosust, et vara kaetav väärtus on vahepeal tõusnud üle bilansilise jääkmaksumuse. Sel juhul suurendatakse vara bilansilist jääkmaksumust kuni summani, mis oleks kujunenud arvestades vahepealsetel aastatel normaalset amortisatsiooni. Allahindluse tühistamisi kajastatakse aruandeperioodi kulu vähendamisenä.

Finantskohustused

Kõik lühi- ja pikaajalised võlakohustused võetakse arvele nende soetusmaksumuses, mis sisaldab kõiki soetamisega otseselt kaasnevaid kulutusi. Edasine kajastamine toimub korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil. Lühiajaliste võlakohustuste korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega, seetõttu kajastatakse lühiajalised võlakohustused bilansis maksmisele kuulavas summas. Pikaajaliste võlakohustuste korrigeeritud soetusmaksumuse arvestamine toimub nominaalse intressimäära meetodil.

Kasutusrendid

Kasutusrendi maksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt kuluna.

Sihtfinantseerimine

Tegevuskulude sihtfinantseerimise kajastamisel kasutatakse üldmeetodit. Tegevuskulude sihtfinantseerimise kajastamisel järgitakse tulude ja kulude vastavuse printsiipi. Varade sihtfinantseerimisel võetakse soetatud vara bilansis arvele tema soetusmaksumuses. Varade soetamise toetuseks saadud sihtfinantseerimise summa kajastatakse bilansis kohustusena kui tulevaste perioodide tulu sihtfinantseerimisest. Sihtfinantseerimise kohustus amortiseeritakse tulusse sihtfinantseerimise tingimuste täitmisel.

Ettevõtlusest saadud tulude arvestus

Tulu kajastatakse saadud või saadaoleva tasu õiglasel väärtusel. Tulu kaupade ja teenuste müügist kajastatakse siis, kui olulised omandiga seonduvad riskid ja hüved on ostjale üle läinud ning tulu tehingust ja tehinguga seotud kulutusi on võimalik usaldusväärselt määrata.

Rahavoogude aruanne

Rahavoogude aruanne on koostatud otsemeetodil. Põhi- ja investeerimistegevusest tulenevad rahavood on kajastatud otsemeetodil ning aruandeperioodi brutolaekumiste ja –väljamaksetena.

Sündmused pärast aruandekuupäeva

Ramatupidamise aastaaruandes kajastuvad olulised vara ja kohustuste hindamist mõjutanud asjaolud, mis ilmnid aruandekuupäeva ja aruande koostamise päeva vahelisel perioodil, kuid on seotud aruandeperioodil või varasematel perioodidel toimunud tehingutega.

Lisa 2 Raha

	31.12.2023	31.12.2022
Arvelduskontode jäägid	42 923	289 669
Üleöödeposiit	136 815	0
Tähtajaline hoius	100 000	0
Kokku	279 738	289 669

Lastekaitse Liidu vabad rahalised vahendid on investeeritud üleöödeposiiti ning paigutatud tähtajalisele hoiusele kuni 1 aastaks.

Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed

Nõuete ja ettemaksude liik	Lisa nr	31.12.2023	31.12.2022
Nõuded ostjate vastu		7 086	4 322
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	4	1 394	3 371
Laekumata annetused ja toetused		20 955	2 757
Sihtfinantseerimise ettemaksed		45 226	36 588
Muud nõuded		784	1 979
Kokku		75 445	49 017

Kõigi nõuete maksetähtaeg on lühem kui 12 kuud.

Lisa 4 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad

Maksuliik	Lisa nr	31.12.2023		31.12.2022	
		Ettemaksed	Maksuvõlad	Ettemaksed	Maksuvõlad
Käibemaks		1 394	0	3 371	0
Üksikisiku tulumaks		0	7 539	0	4 847
Sotsiaalmaks		0	13 192	0	8 413
Kogumispensionimaksed		0	417	0	461
Töötuskindlustusmaksed		0	803	0	426
Kokku	3;8	1 394	21 951	3 371	14 147

Lisa 5 Varud

Varude liik	31.12.2023	31.12.2022
Metoodilised materjalid	60 745	72 993
Kokku	60 745	72 993

Lisa 6 Materiaalne põhivara

	Maa	Ehitised	Masina- ja seadmed	Muu materiaalne põhivara	Kokku
31.12.2021					
Soetusmaksumus	11 890	2 095 022	132 708	31 659	2 271 279
Akumuleeritud kulum	0	-1 562 675	-122 050	-31 659	-1 716 384
Jääkmaksumus	11 890	532 347	10 659	0	554 896
Ostud ja parendused	0	135 863	0	0	135 863
Amortisatsioonikulu	0	-132 659	-5 238	0	-137 897
31.12.2022					
Soetusmaksumus	11 890	2 230 885	132 708	31 659	2 407 142
Akumuleeritud kulum	0	-1 695 334	-127 288	-31 659	-1 854 280
Jääkmaksumus	11 890	535 551	5 421	0	552 862
Ostud ja parendused	0	0	16 170	0	16 170
Amortisatsioonikulu	0	-116 037	-3 824	0	-119 861
31.12.2023					
Soetusmaksumus	11 890	2 230 885	148 878	31 659	2 423 313
Akumuleeritud kulum	0	-1 811 371	-131 112	-31 659	-1 974 142
Jääkmaksumus	11 890	419 514	17 767	0	449 171

Põhivarade sihtfinantseerimine

	2023	2022
Põllumajanduse Registrate ja Informatsiooni Amet	0	17 497
Kokku	0	17 497

Jaotus järelejäänud tähtaja alusel

	2023	Tulu	12 kuu jooksul	1-5 aasta jooksul
Sihtfinantseerimine põhivara soetamiseks	59 485	0	36 934	59 485
	2022	Tulu	12 kuu jooksul	1-5 aasta jooksul
Sihtfinantseerimine põhivara soetamiseks	59 485	0	0	59 485

Sihtfinantseerimise abil soetatud põhivarade toetuse summa kajastatakse bilansis tulevaste perioodide sihtfinantseerimise tuluna kuni sihtfinantseerimise tingimuste täitmiseni, see tähendab, et ühing jätkab samas valdkonnas tegevust ning tagab sihtfinantseerimise teel loodud või soetatud vara säilimise ja avaliku kasutuse sõlmitud lepingutes toodud eesmärkidel, tingimustel ja perioodi jooksul.

Lisa 7 Kasutusrent

Aruandekohustuslane kui rentnik

	2023	2022
Kasutusrendikulu	1 523	1 434

Lastekaitse Liidule üürib kasutusrendi tingimustel laoruume Endla 4 Re OÜ alates 2013. aastast Tallinnas aadressil Endla 4. Laoruumide rendiperioodi lõpptähtaeg on määramata. Aruandeaasta üürimaksete kogusumma oli 975 eurot. Eelmise aasta üürimaksete kogusumma oli 886 eurot.

Alates 2014. aastast üürib Lastekaitse Liidule täiendavat laopinda Ladustamisteenused OÜ. Rendiperioodi lõpptähtaeg on määramata. Aruandeaasta üürimaksete summa oli 548 eurot. Eelmise aruandeaasta üürimaksete summa oli samuti 548 eurot.

Lisa 8 Võlad ja ettemaksud

	Lisa nr	31.12.2023	31.12.2022
Maksuvõlad	4	21 951	14 147
Võlad tarnijatele		9 529	22 696
Võlad töövõtjatele		9 997	11 002
Muud võlad		378	0
Kokku		47 845	47 845

Kõigi võlgade maksetähtaeg on lühem kui 12 kuud.

Lisa 9 Tulevaste perioodide tulu sihtfinantseerimisest

Sihtfinantseerimine põhivarade soetamiseks

	31.12.2022	Saadud	Tulu	31.12.2023
Põllumajanduse Registrate ja Informatsiooni Amet	113 621	0	-17 202	96 419
Kokku	113 621	0	-17 202	96 419

	31.12.2021	Saadud	Tulu	31.12.2022
Põllumajanduse Registrate ja Informatsiooni Amet	113 213	17 497	-17 089	113 621
Kokku	113 213	17 497	-17 089	113 621

Jaotus järelejäänud tähtaja alusel

	31.12.2023	12 kuu jooksul	1-5 aasta jooksul
Sihtfinantseerimine põhivara soetamiseks	96 419	36 934	59 485
	31.12.2022	12 kuu jooksul	1-5 aasta jooksul
Sihtfinantseerimine põhivara soetamiseks	113 621	17 202	96 419

Sihtfinantseerimise abil soetatud põhivarade toetuse summa kajastatakse bilansis tulevaste perioodide sihtfinantseerimise tuluna kuni sihtfinantseerimise tingimuste täitmiseni, mis tähendab, et ühing jätkab samas valdkonnas ja asukohas tegevust ning tagab sihtfinantseerimise teel loodud või soetatud vara säilimise ja avaliku kasutuse sihtfinantseerimise tingimustes toodud eesmärkidel ja perioodi jooksul.

Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks

	31.12.2022	Saadud	Tulu	31.12.2023
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	42 055	681 313	-711 972	11 396
	31.12.2021	Saadud	Tulu	31.12.2022
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	96 717	736 134	-790 796	42 055

Lisa 10 Annetused ja toetused

Tegevuskulude sihtfinantseerimine

Allikas	2023	Osakaal, %	2022	Osakaal, %
Ministeeriumid, ametid	619 040	86,95	642 608	81,26
Välisfondid	76 564	10,75	83 259	10,53
Annetused	13 889	1,95	53 922	6,82
Siseriiklikud fondid	2 479	0,35	11 007	1,39
Kokku	711 972	100,00	790 796	100,00
Allikas, otstarve	2023	Osakaal, %	2022	Osakaal, %
Strateegiline partnerlus Sotsiaalministeerium (2023, 2022: Koostöös laste ja perede heaks!, Targalt internetis)	250 590	35,20	269 966	34,14
Strateegiline partnerlus Haridus- ja teadusministeerium (2023, 2022: Kiusamisest vabaks!)	231 525	32,52	220 500	27,88
Haridus- ja Teadusministeerium (2023, 2022: Noortelaagrid, püsilaagrite korraldamine)	109 919	15,44	125 513	15,87
Euroopa Komisjon (2023, 2022: Targalt internetis)	48 779	6,85	50 304	6,36
Universidad de Burgos (2023, 2022: Mängupõhised tööriistad varase soolise võrdõiguslikkuse hariduse integratiivse mudeli edendamiseks)	17 783	2,50	13 092	1,66
Tallinna Haridusamet (2023, 2022: Noortelaagrite korraldamine)	17 304	2,43	10 144	1,28
Annetused (2023, 2022: Tasuta õigusabi, Iga le koolilapsele arvuti!)	13 889	1,95	53 922	6,82
Tallinna Sotsiaal- ja Tervishoiuamet (2023, 2022: Noortelaagrite korraldamine)	9 702	1,36	8 085	1,02
Eurochild AISBL (2023, 2022: Noorte kaasamine)	5 002	0,70	3 201	0,40
EUN Partnership (2023, 2022: Targalt internetis)	5 000	0,70	5 000	0,63
Poliitikauuringute Keskus Praxis SA (2023: Kuulake meid! Osalusuuringud poliitikakujundamises)	2 479	0,35	0	0,00

Põhjamaade Ministrite Nõukogu Infobüroo (2022: ISPCAN Noortefoorum: Laste kaasamine poliitika kujundamisse)	0	0,00	11 007	1,39
UNICEF Gruusia (2022: Lastemajade käivitamine)	0	0,00	9 097	1,15
Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Amet (2022: Pivarootsi õppe- ja puhkekeskus, Remniku õppe- ja puhkekeskus)	0	0,00	8 400	1,06
CBSS Sekretariaat (2022: fookusgrupi konsultatsioonide korraldamine)	0	0,00	2 500	0,32
Asociacion Projuven (2022: sõidukulude hüvitamine)	0	0,00	1 420	0,18
Oslo Metropolitan University (2022: sõidukulude hüvitamine)	0	0,00	225	0,03
Asociacion para la Gestion De a Integracion Social (2022: Tool4Gender)	0	0,00	-1 580	-0,20
Kokku	711 972	100,00	790 796	100,00

Projektide finantseerimine	2023	2022
Sotsiaalministeerium	26 790	19 608
Euroopa Komisjon	0	32 181
Annetused	1 800	1 250
Kokku	28 590	53 039

Kogu aruandeperioodil annetustest ja toetustest saadud tulu oli sihtotstarbeline. Samuti oli kogu eelmisel majandusaastal annetustest ja toetustest saadud tulu sihtotstarbeline. Sotsiaalministeeriumi poolt eraldatud strateegilise partnerluse toetust kasutasime sel ja eelmisel majandusaastal projekti „Koostöös laste ja perede heaks!“ koostööpartnerite tegevuste rahastamiseks. Euroopa Komisjoni toetust projektile „Targalt internetis“ kasutasime eelmisel majandusaastal projektipartnerite tegevuste rahastamiseks. Annetustena laekunud summadest rahastasime sel ja eelmisel majandusaastal Lastekaitse Liidu liikmesühingute lapse õiguste tagamise alaseid projektitegevusi.

Lisa 11 Tulu ettevõtlusest

Geograafiliste piirkondade lõikes	2023	2022
Müük Euroopa Liidu riikidele		
Eesti	420 921	372 025
Kokku	420 921	372 025

Tegevusalade lõikes	2023	Osakaal, %	2022	Osakaal, %
Toitlustamine	174 959	41,57	151 147	40,63
Majutusteenus	161 630	38,40	157 457	42,32
Metoodilise materjali müügitulu	32 083	7,62	32 970	8,86
Koolitusseminaride osavõtutasud	26 846	6,38	5 475	1,47
Kaupade müügitulu	10 458	2,48	9 895	2,66
Programmiline tegevus	9 591	2,28	10 544	2,83
Transporditeenus	4 299	1,02	4 057	1,09
Kirjanduse müügitulu	1 055	0,25	480	0,13
Kokku	420 921	100,00	372 025	100,00

Lisa 12 Sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud

Projekti nimetus	2023	Osakaal, %	2022	Osakaal, %
Kiusamisest vabaks!	99 235	44,11	109 595	32,77
Koostöös laste ja perede heaks!	85 674	38,08	135 311	40,46
Targalt internetis	36 766	16,34	37 913	11,34
Igale koolilapsele arvuti!	3 316	1,47	51 629	15,44
Kokku	224 991	100,00	334 448	100,00

Lisa 13 Mitmesugused tegevuskulud

	2023	2022
Hoonetega seotud kulud	15 157	3 775
Sõidukitega seotud kulud	11 975	7 605
Mitmesugused bürookulud	4 992	4 547
Mitmesugused korralduslikud kulud	36 609	20 090
Kokku	68 733	36 017

Lisa 14 Kaubad, toore, materjal ja teenused

	2023	2022
Tooraine ja materjal	37 599	36 502
Müügi eesmärgil ostetud kaubad	33 146	34 574
Müügi eesmärgil ostetud teenused	7 424	5 695
Elektrienergia	21 543	14 911
Alltöövõtutööd	12 939	11 273
Transpordikulud	16 788	19 038
Hoonete hoolduskulud	108 486	70 292
Kokku	237 925	192 285

Lisa 15 Tööjõukulud

Tööjõukulude liik	Lisa	2023	2022
Palgakulu		353 033	322 233
Sotsiaalmaksud		137 230	121 798
Juhatuse liikme tasu	16	68 945	61 125
Kokku		559 208	505 156

	2023	2022
Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale	19	18
Keskmine töötajate arv töötamise liikide kaupa:		
Töölepingu alusel töötav isik	26	13
Võlaõigusliku lepingu alusel teenust osutav isik, välja arvatud füüsilisest isikust ettevõtja	10	3
Juriidilise isiku juhtimis- või kontrollorgani liige	2	2

Lisa 16 Seotud osapooled

Juhatuse liikmetele arvestatud tasu oli majandusaastal 68 945 eurot. Eelmisel majandusaastal oli juhatuse liikmete tasu 61 125 eurot. Tähtaja möödumisega seotud juhatuse liikme volituste lõppemisel, juhul kui juhatuse liige uueks ametiajaks ei kandideeri, makstakse MTÜ juhatuse liikmele hüvitist kahe kuu tasu ulatuses. Juhatuse liikme ennetähtaegse tagasikutsumise või juhataja tagasiastumise korral hüvitist ei maksta.

Lisa 17 Liikmete arv

Liikmete arv majandusaasta lõpu seisuga	31.12.2023	31.12.2022
Juriidilisest isikust liikmete arv	19	19

Lisa 18 Sündmused pärast aruande kuupäeva

Organisatsiooni põhitegevuse jätkamist lapse õiguste tagamise edendamise suunal toetab kaheaastase strateegilise partnerluse vormis Sotsiaalministeerium 2024. aastal 172 514 euroga. Projekti „Koostöös laste ja perede heaks!“ viib Lastekaitse Liit ellu koos nelja kaastaotlejast partnerorganisatsiooniga aastatel 2023-2024.

2022-2024.aastal toetab projekti „Kiusamisest vabaks!“ tegevusi Haridus- ja Teadusministeerium kolmeaastase strateegilise partnerluse vormis. 2024.aasta tegevustoetus on kiusamise ennetamise programmis määratud Liidule summas 231 525 eurot.

Projekti „Targalt internetis“ järjekorras seitsmes projektiperiood algas 2022.aasta juunis ja lõpeb 2024.aasta mais. Kaheksas projektiperiood algab 2024.aasta juunis ja kestab 2025.aasta novembrini. Lastekaitse Liit koos partneritega viib projektitegevusi ellu Euroopa Komisjoni Euroopa Ühendamise Rahastu toel. 2024.aastal toetab Komisjon Liidu tegevust 68 000 euroga. Sotsiaalministeerium toetab projekti elluviimist 2023.aastal samuti 62 970 euroga. Sotsiaalministeeriumi toetab projekti elluviimist 2024.aastal samuti 68 000 euroga.

Erasmus+ projektis „GamingGEE“ arendab Liit koostöös Hispaania, Rumeenia ja Tsehhi partneritega välja mängupõhised tööriistad varajase soolise võrdõiguslikkuse hariduse integreeriva mudeli rakendamiseks. Tegevused viime ellu 2022-2024.aastal. 2024.aasta toetuse summa on 21 927 eurot.

Oleme koostööpartneriteks Sihtasutuse Poliitikauuringute Keskus Praxis poolt koordineeritavas projektis „Kuulake meid! Osalusuuringud poliitikakujundamises“. 2024.aasta toetuse summa on 1 653 eurot. Projekt lõpeb 2024.aasta aprillis.

Lisainformatsioon Lastekaitse Liidu kohta
Lisa 19 Bilanss (konsolideerimata)
(eurodes)

VARAD		
KÄIBEVARA	31.12.2023	31.12.2022
Raha	236 815	250 439
Nõuded ja ettemaksed	71 251	46 166
Varud	60 745	72 993
Kokku käibevara	368 811	369 598
PÕHIVARA		
Investeering tütarettevõtjasse	57 558	57 558
Kinnisvarainvesteeringud	196 955	267 720
Materiaalne põhivara	20 876	20 876
Kokku põhivara	275 389	346 154
KOKKU VARAD	644 200	715 752
KOHUSTUSED JA NETOVARA		
KOHUSTUSED		
Lühiajalised kohustused		
Võlad ja ettemaksed	32 104	39 296
Tulevaste perioodide tulu sihtfinantseerimisest	11 396	42 055
Sihtfinantseerimiseks saadud ettemaksed	36 588	36 588
Kokku lühiajalised kohustused	80 088	117 939
Pikaajalised kohustused		
Tulevaste perioodide tulu sihtfinantseerimisest	41 988	41 988
Kokku pikaajalised kohustused	41 988	41 988
KOHUSTUSED KOKKU	122 076	159 927
NETOVARA		
Eelmiste perioodide akumuleeritud tulem	555 825	626 413
Aruandeaasta tulem	-33 701	-70 588
KOKKU NETOVARA	522 124	555 825
KOKKU KOHUSTUSED JA NETOVARA	644 200	715 752

Lisa 20 Tulemiaruanne (konsolideerimata)
(eurodes)

	2023	2022
Liikmetelt saadud tasud	865	914
Annetused ja toetused	575 047	647 054
Tulu ettevõtlusest	83 001	72 370
Muud tulud	6 626	0
Tulud kokku	665 539	720 338
Sihotstarbeliselt finantseeritud projektide otsesed kulud	-224 991	-334 448
Mitmesugused tegevuskulud	-26 471	-21 504
Kaubad, toore, materjal, teenused	-26 713	-28 599
Tööjõukulud	-355 654	-311 501
Põhivara kulum	-70 765	-94 910
Kulud kokku	-704 594	-790 962
Põhitegevuse tulem	-39 055	-70 624
Intressitulud	5 354	36
Aruandeaasta tulem	-33 701	-70 588
Sealhulgas:		
Sihtfinantseerimisega kaetud varade kulum	-45 763	-64 831
Aruandeaasta tulem sihtfinantseerimise netomeetodi korral	12 062	-5 757

Lisa 21 Rahavoogude aruanne (otsemeetod) (konsolideerimata)
(eurodes)

	2023	2022
Rahavood põhitegevusest		
Liikmetelt saadud tasud	865	1 399
Laekunud annetused ja toetused	557 149	671 265
Tagastatud kasutamata toetuste ettemaksed	0	-8 799
Laekumised kaupade müügist ja teenuste osutamisest	80 309	73 514
Muud põhitegevuse tulude laekumised	6 626	0
Väljamaksed annetusteks ja toetusteks	-1 800	-15 983
Väljamaksed tarnijatele kaupade ja teenuste eest	-281 753	-416 336
Toetuse ettemaksed	-35 428	-38 850
Laekunud kasutamata toetuste ettemaksed	1 979	0
Väljamaksed töötajatele	-346 925	-322 680
Laekunud intressid	5 354	36
Rahavood põhitegevusest kokku	-13 624	-56 434
Rahavood kokku	-13 624	-56 434
Raha perioodi alguses	250 439	306 873
Raha muutus	-13 624	-56 434
Raha perioodi lõpus	236 815	250 439

Lisa 22 Netovara muutuste aruanne (konsolideerimata)
(eurodes)

	Eelmiste perioodide akumuleeritud tulem	Netovara kokku
Saldo 31.12.2021	626 413	626 413
Valitseva ja olulise mõju all oleva osaluse bilansiline väärtus		-57 558
Valitseva ja olulise mõju all oleva osaluse väärtus arvestatuna kapitaliosaluse meetodil		181 487
Korrigeeritud konsolideerimata netovara 31.12.2021		750 342
Aruandeperioodi tulem		-70 588
Saldo 31.12.2022	555 825	555 825
Valitseva ja olulise mõju all oleva osaluse bilansiline väärtus		-57 558
Valitseva ja olulise mõju all oleva osaluse väärtus arvestatuna kapitaliosaluse meetodil		228 343
Korrigeeritud konsolideerimata netovara 31.12.2022		726 610
Aruandeperioodi tulem		-33 701
Saldo 31.12.2023	522 124	522 124
Valitseva ja olulise mõju all oleva osaluse bilansiline väärtus		-57 558
Valitseva ja olulise mõju all oleva osaluse väärtus arvestatuna kapitaliosaluse meetodil		214 275
Korrigeeritud konsolideerimata netovara 31.12.2023		678 841

Lastekaitse Liidu aruandeaasta müügitulu jaotus vastavalt Eesti majanduse tegevusalade klassifikaatorile (EMTAK)

	2023
Metoodiliste materjalide müügitulu (EMTAK 47991)	32 083
Renditulu (EMTAK 68201)	23 017
Koolitusseminaride osavõttasud (EMTAK 85599)	26 846
Kirjanduse müügitulu (EMTAK 47991)	1 055
Kokku	83 001